45 ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 167 Կ. ՊՈԼԻՍ 2/15 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1901 5 ՇԱՊԱՆ 1319 2 ԹԸՇՐԻՆԻ՚ՍԱՆԻ 1317 ՈՒՐԲԱԹ

10 ՓԱՐ

ՄԱՆԶՈՒՄԷ ԷՖԿԻԱՐ

10 ՓԱՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ — ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

MANZOUMÉ-I-EFKIAR
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN, POLITIQUE, FINANCIER ET LITTÉRAIRE

Directeur-Propriétaire
OHANNÈS F. KAÏSÉRIAN
38, *Grand' rue de la S. Porte*, 38
Constantinople

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԿԱՅՍԷՐԵԱՆ
Առ որ կ'ուղղուին ամէն տեսակ գրութիւններ։

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պապը Ալի ճաssէսի, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր։

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղր.	50
Գաւառներու համար	108 ղր.	60

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ։
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

منظومهٔ افکار
صاحب امتیاز و مدیر مسئولی
اوحانس فرید قیصریان
مطبعه‌خانه‌سی
باب عالی جوارنده ۳۸ نومرولی دائره خصوصه

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՍԱԼԶՊՐԻ ԵՒ ԻՐ ՃԱՌԸ

Ճոն Մորլէի, Զէմպրլէյնի, Վիլիամ Հարքուրթի ճառերէն վերջ, բնական կարգը վարչապետ Սալզպրիի եկած էր հրապարակաւ յայտնելու Մեծն Բրիտանիոյ կառավարութեան՝ վերին դատարանը Հարաւային Ափրիկէի գործոց առթիւ։ Անգլիացիները մանաւանդ, կը սպասէին այն առթին ուր դիւանագէտներու ամենամիջոցն համառոտութեան վերաբերող առաջնակարգ ատիճանի լուսաւորը, դար իր սովորական պաղարիւնութեամբը յուսոյ և ուրախութեան մի քանի կայծեր արձակելու ընդհանուր մելամաղձոտութեան մէջ։ Թրանսվալի պատերազմի ելեւէջներուն ժամէն հետեւող օտարազգի քաղաքագէտներն ալ կը փափաքէին իմանալ թէ ինչպէս Սալզպրի պիտի համաձայնեցնէ շատ մեծ, շատ քաղաքակրթեալ Մեծն Բրիտանիոյ մը դատարանը երրորդ տարիին մէջ մնցող պատերազմի մը ձախողութիւնին, և գաղթական ու զինուորական քաղաքականութեանցը հետ։ Պիքոնսֆիլտի աշակերտը որ իր երիտասարդութեան չրջանը Եւրոպիոյ անգլիական մեծ դեսպանատուններու մէջ անցուցած է, խորունկ տպաւորութիւնմը կ'ազդէ իր դիմագիծը ուսումնասիրողին։ Լայն և բարձր ճակատ մը կը ներկայանայ լորտ Սալզպրի իրեն ոքանչացողին, ճակատ մը որ հակայ լեռանց կոյս մնացած կողերուն նման վայրկենական սառուռ մը կ'ազդէ։ Խոշոր աչքեր կը զբաղուին այդ լայնածաւալ ճակատին ոտորոտը, աչքեր որք իրենց նուրբ և սուր նայուածքով՝ կարծես առանց ծիգի կը խորասուզուին քաղաքական հորիզոնը Զէնիթէն մինչև Նադիր։ Իսկ այդ հիանալի զլխուն միւս գիծերը կ'անհետանան կարծես լայն մօրուսի մը ծալքերուն տակ։

Երկաթեայ նախարար Պիլմարքէ մը, վերջ Սալզպրի ժամանակակից պատմութեան ամենէն խոշոր դէմքն է անտարակոյս։ Ո՛չ Լոյանոֆի մը անվեհեր ընթացքը, և ո՛չ ալ Պիւլոյի մը ճոռոմաբանութիւնը կը հաւասարին Թորիներու պետին հաղուագիւտ յատկութեանը։ Սալզպրի զուրկ չըլլալով մէկտեղ այդ դասակարգի դիւանագէտներուն համբաւ չընող յատկութիւններէն, ունի միանգամայն՝ վալտէք Ռուսօի մը, Միլլերանի մը արժանիքը որ աւելի լորջ պատկառանք կը ներշնչէ զինքը հանչցողներուն։ Ասկէց զատ Սալզպրի համայնագէտ մըն ալ է, բնախօս մը Տարուինի մը նման, քիմիագէտ մը ինչպէս Վիւրց, իմաստասէր մը ինչպէս Սբէնսէր։ Ֆրանսայի նախկին արտաքին գործոց նախարարներէն Պէրթօլէ միայն կը հաւասարի բրիտանական այդ հանճարին, Պէրթէլէն որ Ֆրանսայի Արիստոտէլն է։

Արդ, պէտք է ըսել թէ Եւրոպիոյ քաղաքական չրջանակներէն դուրս հանրային կարծիքն ալ ի վաղուց կշռած ըլլալով փայլուն դիւանագէտը և իմաստասէրը յանձին Սալզպրիի, անհամբեր կը սպասէր այս վերջինին արտայայտութիւններուն։ Խօսելու յարմար պարագան ներկայացաւ Նորընթեր Լորտ քաղաքապետին գործի գլուխ անցնելուն առթիւ տեղի ունեցած հանդիսաւոր աւանդական թափօրի միջոցին, ուր խմբուած էին միւս բոլոր նախարարները, լորտերը, ազնուականները, առաջնակարգ վաճառականները, դատաւորները, դիւանագէտները, և այն և այլն։ Սալզպրիի արտասանած ճառին կարևորագոյն կէտերը հետեւեալներն են։

«Թէև Անգլիոյ արդի կացութիւնը շատոնց ի վեր նմանը չի ունեցած փափուկ և կարեւոր վիճակի մը հանգամանքը ունի, Հարաւային Ափրիկէի պատերազմին նկատմամբ յոռետես ըլլալու պատճառ մը չունինք։ Միշտ դէպի յաջողութիւն յարատեւ յառաջդիմութիւն մը կը տեսնենք։ Ասով մէկտեղ՝ պատերազմը մեր կարծածին չափ մօտ ժամանակի մէջ չպիտի վերջանայ։ Մինչեւ այսօր հանդիպուած դժուարութեանց պատճառը ուրիշ բան չէ եթէ ոչ անգլիական կառավարութեան այս անսովոր պատերազմին ճշմարիտ նկարագիրը չըմբռնած ըլլալը։ Եւրոպիոյ մէջ յաճախ պատահած է որ անկանոն հրոսակային կռիւները ենթադրուածէն շատ աւելի երկար տեւած են։ Բայց պէտք չկայ կրկնելու թէ մեր զինուորները օրաբաօրէ կը յառաջդիմեն հարաւային Ափրիկէի մէջ։ Մեր քաղաքականութիւնը անփոփոխելի կերպով պիտի մնայ ինչ որ եղած է մինչեւ ցարդ։ Կը բաղձանք միայն որ պատերազմը վայրկեան մը առաջ վերջանայ և խաղաղութիւնը վերահաստատուի, որպէս զի կարենանք հաստատել քիչ ժամանակէ վերջ ինքնօրինութեան դրութիւնը...»

Մօտէն ուշադրութիւն ընողները դիւրաւ պիտի ըմբռնեն թէ Սալզպրիի բուն գաղափարը մարմնացած է այս տողերուն մէջ ուր կը յայտարարէ թէ «թէև արդի Անգլիոյ կացութիւնը շատոնց ի վեր նմանը չի տեսնուած փափուկ և կարեւոր վիճակի մը հանգամանքը ունի, բայց պատերազմին առթիւ յոռետես ըլլալու չենք, որովհետեւ չունինք պատճառ յոռետես ըլլալու։»

Մինչ վարչապետը խոստովանած չըլլար Անգլիոյ արդի դատն և տագնապալից արտաքոյր վիճակը, երբ կ'ըսէ թէ իրօք Մեծն Բրիտանիա նմանը չի տեսնուած փափուկ և կարեւոր չրջան մը կ'անցնէ այսօր։ «Փափուկ» անտանելի ըսել է դիւանագիտական լեզուին մէջ, իսկ «կարեւոր կացութիւն» այնպիսի վիճակ մը որ ապահովարար դէպի կորուստ կը մղէ երբ չի վերջանայ։

Ահա՝ Սալզպրիի խղճէն բղխած արցունքներն, որոնցմով հաղար Զէմպըլէյնի արժանիք ունեցող այդ խուճուն վարչապետը կ'ողբայ Ալպիոնի անարեւակայելի կորուստներուն վրայ։ Եւ մոռնալու է թէ, բրիտանական առիւծին կացութեանը վրայ արտասուող այս վարչապետը, բաղդին պատճառած սովորական ձախողուածքներուն կարեւորութիւն տալ սովրած չէ։ Սալզպրի սկեպտիկ իմաստասէր մը ըլլալով՝ կը ծիծաղի դժբաղդութեանց առջեւ, եւ չի խոնարհիր սովորական խաւերուն մէջ անցած դարձածը քննելու և հասկնալու չափ։ Մէկ խօսքով սկեպտիկ ըլլալով մէկտեղ ազնուական դիւանագէտ մըն է, յատկութիւն մը որ կարծես Սալզպրիի մը նման համայնագէտ իմացականութեան մի միայն յատկանիշն եղած է։

Հետեւաբար պահպանողականներու պետին հոգեբանութիւնը ըմբռնողներուն համար դժուարին չէ մատնելը թէ կիլտնալտի մէջ արտասանուած ճառին մնացած մասերը աւելի մխիթարականներ ըլլալու հանգամանքը ունին, բան մը որ բնականը և մինչեւ իսկ տրամաբանական պէտք է նկատուի երբ ամբողջ երկրի մը կայսրութեան մը դատին պետն է որ կը խօսի ի ներկայութեան երկրին գլխաւոր դասակարգներու նշանաւոր ներկայացուցիչներուն։

Ապա ո՞ւր կը մնան պատերազմը հրդեհի և Անգլիացի զինուորներն ալ ջրնանկիրներու նմանցնող Սըր Ալֆրէտ Միլների, և չփոթեալ Զէմպրլէյնի անիմաստ և անարժէք ճառամաքանութիւնները Սալզպրիի անունը կրող իմաստասէրին՝ դիւանագէտին և նախարարապետին ջանչանիչ տրամաբանութեանը առջեւ։

Ա. Տ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ

ԱՇՆԱՆ ԽՈՀԵՐ

ԿԷՍ ԳԻՇԵՐԻՆ

Պարապէզին մէջ եմ հիմա՝ առանձին։ Բնութիւնը՝ չատոնց հանգչած է արդէն մթութեան թեւերուն մէջ։

Լուսինը միայն իր չիկնատ-դալկահար դէմքը դուրս հանած եթերային անդունդներէն, աղօտ լոյս մը կը ճառագայթէ տիւղերաց վրայ, վերը՝ բացդեղին ամպերու բեկորներ կը կէսկիտեն երկինքին երեսը, և լուսաւորներու բոյլեր անոնց ետին կը պահուին։

Գաղջ հով մը կը փչէ վարը, թեթեւ երբեմն և երբեմն սաստիկ, որուն ձայնը, թակարդէն մնչող առիւծի նման վայրագ, կ'անցնի ականջէս, և սրտիս մէջ սարսուռ մը կը փոխուի ցուրտ, մելամաղձոտ։ Մաղիկներ չկան այլեւս, և ծառերը մերկացած կիսովին իրենց տերեւներէն, իր օրերը համրող հիւծեալ սիրահարը կը պատկերացնեն աչքս։ Ամանք միայն, հիւանդութեան մէջ մաչող կենցաղաւոր հոգիներու նման, յետին ջանք մը կ'ընեն դեռ ապրելու։ Անա հովին մի ուժգին հարուածը կ'անցնի անոնց ալ վրայէն, սսաւիւն մը, խշրտուք մը, պլտում մը իրարու, և անա օդին մէջ կը թռչին, մին կ'իյնայ գլխուս, մին ուսիս, և հուսկ յետոյ կը տարածուին ոտքերուս տակ չոր, անշունչ։

Ասանք սիրելւոյ մը մահէն աւելի ուժգին կը հատատեն իմ մէջս մահուան գաղափարը ցուրտ, անհրապոյր, և նոյն իսկ պահ մը տարակոյսի մէջ կը թողուն կեանքիս գոյութիւնը։

Երանութեանց և ունայնութեան աշխարհին մէջ թռչի մը կ'առնէ հոգիս, և նմանութիւն մը կը ջանամ հատատել մարդու և ծառոց մէջ։

Միտքս կու գան այդ ծառերը կանանչազարդ, նոյն հովը անուշիկ, որ կը գգուէր դարձեալ անոնց ճակատը, բայց այն տեսն ծաղիկները միայն հոտաւէտ կ'ինայէին վար, մեր դլխուն վրայ։

Նոյն լուսինն էր դարձեալ՝ որ պայծառ կը ճեմէր անամպ երկնքի մէջ, և առ ինքն կը հմայէր չիկնատ կոյսերուն անրիծ սրտերը՝ որք կ'ուռենային տաք հառաչով մը, և կը բաբախէին ի լուր խօսնակի մելամաղձոտ ձայնին՝ որ կանանչազարդ անտառին խորերէն սիրելը... կը սորվեցնէր։

Հիմա փախած են անտառին հիւրերը, և լուսինը հիմա դալկահար, նուազկոտ, իր արծաթեայ շղջերն իսկ կը ղլանայ ծառերուն՝ որք ընդ երկար գդուեցին զանոնք իրենց տերեւախիտ ոստերուն մէջ։ Բայց գոնէ մարդէն աւելի երջանիկ կը թռչին ինձ նոքա, զի քանինե՛ր որոց հետ նստած եմք այդ ծառին տակ ուրախ, իսկ երազանքով մը, իրենց կենաց գարնան մէջ իսկ արդէն հիւծախտի մանգաղէն հնձուած են, և ատոնց տերեւները հիմա նոցա ցուրտ հողակոյտը պիտի ծածկեն։

Կրկին կը փչէ հովը ծառերուն, նոյն տեսարանը տխուր, մելամաղձոտ։

Լուսինը՝ իր սիրահարին մահուն հանդիսատես կուսի նման, հեւ ի հեւ կը փախչի այլեւս երկնից դաշտերէն, և ամպէ լաչակով մը դոցելով դէմքը՝ կը ծածկուի վերջապէս անհետութեան մէջ։

Թանձրացող խաւարը՝ ալ աւելի մելամաղձոտ երազանքի մէջ կը թաղէ հոգիս, և շարունակող հովին ալիքները ձայնը կը բերեն ինձ մի տխուր քնարի՝ որ իմ յուզեալ հոգւոյս եթերային աշխարհէ մը գալ կը թուի։

Ձայնին կողմը կը դարձնեմ աչքերս, և գիշերային թանձր խաւարին մէջէն հալիւ կ'ընդնշմարեմ Հայուհին, որ միանակ է սենեկին մէջ... Իր յոյզերուն հետ, որուն զգայնոտ հոգւոյն և գիրգ մատներուն տակ կը թրթռայ... քնարը մելամոյզ, և աքանչելի ոռվնոտի լեզուով կը բողոքէ ուժգին... սիրահարին դէմ, որուն ինքն ալ կը ձայնակցի պաղատագին ընդդիմադրելէ ետ՝ ելեւէջարգիով։

Յետոյ ինչ թագուն սիրոյ ցաւեր ունի արդեօք, կրծող որդեր, իր մաշած սրտին մէջ, զորս ծածկել ուրատած է անչուչտ իր ծնողքին, իր բարեկամուհիներէն իսկ, և զորս հիմա, մենութեան մէջ խորհրդաւոր, քմայքոտ անէծքով մը հովին թեւերուն հետ կ'ուղղէ... բացակային, եթէոռն սենեակ Ալլահ չարդիյով։

Գոյութեան և ոչնչութեան գաղափարին մէջ տարտամ, իմաստասիրել կը ջանամ այդ լքեալ սիրոյ պատառիկները յետոյ՝ որոնք հովին ալիքներուն հետ կիսատ կը հասնին ականջիս։

Փչրեփչրերը կ'սկսին մէջ մ'ալ։

Եւ անա արեւելեան ձայներու խառնելը բացատրող մէյմէկ գաղափարներ, գաղանի սատանի նման կ'երեւին և կը կորսուին մտացս երկնքին մէջ։ բարի համար սիրելը կ'երեւակայեմ, հիմարութիւնի համար՝ դրժելը, ողորմչին անզգայ լինելու գաղափարը կը ծնուցանէ յիս, ողբերը մրմնջելը։

Եւ հիւսնիդով՝ սիրոյ երազը կ'երազեմ ալ սիրոյս վրայ։

Գուզկոնմուզ Դ. ՆՇԱՆԵԱՆ

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԴԱՍԵՐ

ԱՐԵԳԱԿՆԱՅԻՆ ԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԱՏ

Դիտնք թէ Հրատ արեգակնային դրութեան չորրորդ մոլորակն է։ Երեք մոլորակներու հանդիպոցանք, ուրեմն հիմա մեզի հանդիպող աշխարհը Հրատն է, Արեւէն մինչեւ Հրատ մեր կտրած միջոցը միջին հաշիւով հարիւր քառասուն և մէկ միլիոն մղոն է. ուրեմն կրնանք հաշուել թէ անոր մեր երկրէն ունեցած հեռաւորութիւնն է 38,000,000 մղոն, սակայն երբ Արեւէն մօտ կը գտնուի՝ իր մէնէ ունեցած հեռաւորութիւնը 2 միլիոն կը պակսի. ասոր պատճառը անոր ծիրին թերատակն ըլլալն է։ Մեր երկրին ծիրէն դուրս գտնուող առաջին ծիրը Հրատինն է. Հրատ նոյն իսկ պարզ աչքով տեսանելի է գիշեր առանց երբ անիկա կը փայլի իրեն յատուկ կարմիր գոյնով մը։ Շատ հին ատեններէ ի վեր այս մոլորակը ատեղագէտներու ուշադրութեան առարկան եղած է։ Քրիստոսէ առաջ 356 թուականին Արիստոտէլ (*) առանց հեռադիտակի, այլ պարզ աչքով դիտեց Հրատը և կարծեց թէ Լուսինի արբանեակն է անիկա. կը ծիծաղիք Արիստոտէլի պէս մեծ մարդու մը վրայ, այնպէս չէ՞. սակայն ժամանակը ընկ տուած է այդ և այդպիսի ուրիշ կարծիքները։ Զանիկա առաջին անգամ հեռադիտակով դիտեց Կալիլէ խտալցի նշանաւոր չափագէտ, բնագէտ և ատեղագէտը (1564-1642)։ Հրատ այնպիսի տարօրինակ մոլորակ մըն է որ ամէն ատեն մեծ աղմուկներ կը հանէ գիտական հրապարակին վրայ, վիճաբանութիւններու տեղի կուտայ։

Մեր երկրէն շատ փոքր է Հրատ. անոր տրամագիծն է 6728 քմ., չրջապատն է 21,125 քմ., մակերեւոյթն է 142,000,000 քառակուսի քիլոմէթր. ուրեմն Երկիրին մակերեւոյթը Հրատինն գրեթէ 3,5 անգամն է. (որովհետեւ Երկիրին մակերեւոյթը 510,000,000 քառակուսի քմ. է). իր ծաւալը Երկրին տասն և չորս հարիւրերորդն է, կամ Երկիրը ծաւալով Հրատէն 7 անգամ մեծ է։ Հրատի խտութիւնը Երկրի խտութեան եօթը տասներորդն է, կամ 0,711, ուրեմն Հրատի ծանրութիւնն ալ Երկրի ծանրութենէն պակաս է։ Ցատկորէն խօսելու համար ըսենք թէ, եթէ Երկրին ծանրութիւնը 1000 ըլլայ, Հրատինը պիտի ըլլայ 105. ասով Հրատ կը կշռէ 616,875,000,000,000,000,000,000 քիլոկրամ։

Հրատ իր տարեկան չրջանը կը կատարէ Արեւէն չուրջ 687 օրի մէջ. այսինքն՝ անոր տարին և եղանակները, մեր տարին և եղանակներուն գրեթէ կրկինն են։ Արդեօք ինչպիսի հեռաքրքրաշարժ բան մը պիտի ըլլար Հրատի վրայ տեսնել տարի մը և եղանակներ՝ որ մերիններուն կրկինն են։ Հրատ իր առանցքին վրայ կը դառնայ գրեթէ այնքան ժամանակի մէջ՝ որքան ժամանակի մէջ որ Երկիրը կը դառնայ իր առանցքին վրայ։ Այդ տեւողութիւնն է 24 ժամ, 37 վայրկեան, 22 երկվայրկեան. սակէ դիւրին է հեռատեսել թէ հոն ցերեկն և գիշերի տեւողութիւնը հոսինին հաւասար է կամ հիշդ ըսած ըլլալու համար մերինէն կէս ժամ աւելի է։

Հիմա գիտնք որ Հրատ ունի երկու արբանեակներ. սակայն մինչեւ 1877 թուականը Հրատի արբանեակ ունենալը չէին գիտեր. այդ թուականին էր որ բրօֆ. Աղաֆ Հոլ Ուաշինկթընի դիտարանին զօրաւոր հեռադիտակովը քննեց Հրատը և նախ հատ մը գտաւ (օգոստ. 11) վերջը ուրիշ մըն ալ գտաւ (օգոստ. 17)։

Երբ այս գիւտը ծանուցուեցաւ գիտական աշխարհին, իսկոյն ուրիշ ատեղագէտներ ալ ուշի ուշով քննեցին և հաստատեցին այդ արբանեակներուն գոյութիւնը։ Անոնցմէ մէկուն անունը դրաւ Տէյմոս, և միւսինը Ֆոպոս։ (Արդեօք ինչպիսի գեղեցիկ տեսարան մը կը ներկայացնեն անոնք Հրատի երկնքին մէջ, և հրատեան բանաստեղծներուն ինչպիսի նեղնչում կուտան, ինչպէս մեր լուսինը մեզի)։ Հրատի արբանեակները մեր լուսինին չափ հեռաւորութիւն չունին Հրատէն, անոնք բաղդատաբար չատ մօտ կը դտնուին իրենց մոլորակին։ Մինչ լուսինը 384,000 քմ. հեռաւորութենէ մը կը դառնայ երկրին շուրջ, Հրատի հեռաւոր արբանեակը անոր շուրջը կը դառնայ 20,000 քմ, հեռաւորութենէ մը, իսկ մօտաւոր արբանեակը անկէ հազիւ 6000 քմ. հեռաւորութիւն ունի։ Հրատ այնքան փայլուն է որ անկարելի կ'ըլլայ չափել այս փոքր արբանեակներուն մեծութիւնը։ Սակայն Ֆոպոս որ ներքին է, քիչ մը աւելի փայլուն կ'երեւի միւսէն և կ'եզրակացուի թէ անիկա մեծն է. բայց երբ մեծ կ'ըսենք, չի հասկնաք որ անիկա լուսինին կամ լուսինին կէսին չափ մեծութիւն ունի, ո՛չ երբէք. անոր տրամագիծը մօտաւոր հաշիւով մը 12-15 քիլոմէթր է. իսկ Տէյմոսի տրամագիծը 10-12 քմ. կըրնայ ըլլալ։ Այսու հետաքրքրաշարժ բան մըն է Ֆոպոսի ունեցած թաւալելու արագութիւնը՝ որով Հրատի չուրջ կը դառնայ 7 ժամուան 39 վայրկեանի մէջ, լուսինը որչա՛փ դանդաղ կը դառնայ երկրին բոլորտիքը Ֆոպոսի հետ բաղդատելով. թերեւս Հրատի բնակիչները կը ծիծաղին մեր վրայ տեսնելով լուսինին դանդաղ ընթացքը, ինչպէս մենք կը զարմանանք Ֆոպոսի արագ ընթացքին վրայ։ Տէյմոս կը դառնայ մոլորակին չուրջ 30 ժամուան և 18 վայրկեանի մէջ։ Սակայն մինչ որ աւելի զարմանալի կը թուի, այս երկու արբանեակները տարբեր ուղղութիւնով կը դառնան Հրատի չուրջ. մէկը արեւելքէն կը ծագի, միւսը Արեւմուտքէն։

Սակէ աւելի բան մը չենք կրնար ըսել՝ այսպիսի փոքր մարմիններու վրայ, որ անգամին հեռաւորութենէ մը հազիւ հազ տեսանելի են մեզի, այն ալ զօրաւոր հեռադիտակներու միջոցով։ որովհետեւ, թէեւ չատ մը ճեռադիտակներ ուղղուած էին Հրատի վրայ, սակայն արբանեակները ատեղագէտներուն արգելք Գ՚ըլլային 1877 թուականը։

Հրատի առանցքը (axe) հակած է անոր ծիրին մակարդակին վրայ, զոր դիտեց առաջին անգամ Ուիլիամ Հերշել (1783)։ Այս հակումը գրեթէ ճշտորէն չափուած է և տեսնուած է որ անիկա գրեթէ հաւասար է Երկրին առանցքին հակման (inclinaison. 23½ աստիճան)։ Ուրեմն պէտք է որ եղանակներն ալ հոսիններուն պէս ըլլան։ Այս աշխարհն ալ Երկրին պէս ունի երեք գօտիներ (zone)։ Այրեցեալ գօտի, բարեխառն գօտի, սառուցեալ գօտի։ Հրատի բեւեռային սառուցեալ գօտիները մեզի կը ներկայանան փայլուն և ճերմակ գոյնով մը, և կ'ենթադրուի թէ անոնք ծածկուած են սառոյցով կամ ձիւնով։ Երբ Հրատի բեւեռային սառուցեալ երկիրներու ձիւնը կը հալի, սառցին հեղեղ մը կը կաթուի ինչպէս դիտեց Շեռաթրէլի։ Ուրիշ անգամ պիտի խօսինք այս մասին։

ԱՇՈՏ ՊԱԶՊԱՇԵԱՆ

ԴԱՐԱՎԵՐՁԻԿ ԲԱՌԱՐԱՆ

Անբնակելի. Կեսրոջ տուն։
Անգին. Վարժապետաց քրտինքը։
Անէծք. Պառաւներու դէնքը։
Ապուշ. Դրամ չունեցող։
Անկիրթ. Առնելիքը պահանջել։
Ապացոյց. Մի փնտուեր, միայն հաւատա։
Ասպտակ. Առձեռն ձեռ։
Անօթութիւն. Վարժապետաց ապագան։
Ամենափրկիչ. Գլխաւոր ժամադրավայր։
Բարոյական. Ունեցողը կը փնտռուի։
Գանձ. Թաղականութիւն
Գրագէտ. Նոր տեսակ ախտ մը, որուն չեմուկը դեռ չէ գտնուած։
Կանանց գլխարկ. «Ժառանգն ալ ֆիլէօտ»։
Կին. Եթէ դպիս դու կրակին...։
Մենամարտ. Առանձնաշնորհեալ մարդասպանութիւն։
Քանանայ. Իր ժամանակ մը. հիմա «խալավուզ» ալ է։

Գոռ-Գոռ Դ. ԹՈՐՈՍԵԱՆ

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԴՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ

ՄԱՐԶՈՒԱՆ — Աւետիս էֆ. Կիւլպէնկեանի դիմելով կարելի է «Մանզումէ»ի բաժանորդ գրուիլ։

ԽԱՐԲԵՐԴ — Կարապետ էֆ. Մուսեղեան Սիրատ Գիւլէմ, նոյնպէս բաժանորդ կ'արձանագրէ։

ԳՈՅԱՏ ԳԻՒՂԻ ՄԵՐ ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

Մանդոնդ՝ Գրատ գիւղ, եկեղեցիին դիմացը Զպուքճեան դեղարանը կը գտնուի ամէն առտու, ուր կրնան դիմել նաև բաժանորդագրուիլ փափաքողները։

(*) Ցայն նշանաւոր փիլիսոփայ, ծնեալ է Մակեդոնիայի Սթաժիր քաղաքին մէջ. հիմնեց դպրոց մը՝ որ իր անունով կը կոչուի Արիստոտելեան-ական. մեռաւ Եւբէայի Քալսիս քաղաքին մէջ (384-322)։

ԽԱՐԻՃԻՑԵԼ

ԻՆԿԻԼԻԹԵՐԱ ՏՕՆԱՆՄԱՆԸ.— Պերլինէն չգան, վէ ազ չօգ Ամանիա ռէսմի տէվարը պահրիյէսինին էֆքեարընը նէչրէ վասրթա օլան պահրիյէ ռիսալէսինին հոկատմիր նիսբիէսինէ, Ինկիլիթերանըն սոն պահրի մանէօվրալարընա տարը ուզուն ուզատրեա թէնգրատաթ իթբա իսիլմիշ տիր։

Պիր չօգ թէնգրատաթ մէհանընտա, մուհարրիր՝ պիլմասա չու միթաբէսթա պուլունուէօր։

«Շեմանիքի ուսուլտա, խաֆիֆ գուվվէթլէ թէրթիպ իսիլմիշ օլան ինիթաթ տօնանմասը՝ առէտնէ տահա ազ ֆագաթ սոն սիսթէմ կէմիլերէն միբէքէքիլ պիր տուշմէն տօնանմասընա միւտաֆէա իսէպիլիճէք մի, սիվալընա, պու մանէօվրալարտան չըգան պիր նէթիճէ «խայր» ճէվապը Վերտիրիր։

Ինկիլթէրա՝ ինթիեաթ տօնանմասընը միմքին օլտուզը գաատր աճէլէ իլէ վէ սոն սիսթէմ կէմիլերէն միբէքէպ պիր տօնանմա հէյէթինէ թանվիլ իսէրսէ, չօգ էյի օլուր։

Էկէր Ինկիլիթերա՝ Բատը Գալէ գանալընը վէ Գանալտաքի թիճարէթին միւտաֆէասը իշուն, պու ինթիեաթ տօնանմաեա էմնիյէթ իսէր սէ, մէզքիր տօնանմաեա պիր տէ գուվվէթլի զրուաշէօր ֆիլօսը զամմ իթտէլի տիր։

Պու մանէօվրալար՝ մուխտէլիֆ վազիֆէսինին ֆէվգէլատէ միհնիմ պիր իշ օլտուզունը մէյտանա չըգարմըշ վէ տէնիզ մուհարեպէսի ֆէնտիրին մուխապրատաթ գըմրմասա՝ չու սոն սէնէլէրատէ կէրէք Ինկիլիթերա վէ կէրէք ստիր մէմէլէքէթլէր թարաֆընտան բէք կէչէնէք տավրանըմընը խոպաթ էյլէմիշ տիր։

Պիթիին պահրիյեսունը նաղարը տրգդտաթ՝ զըրնը կէմիլերէն միբէքէպ տօնանմանը՝ տէնիզ մուհարպէսի ֆէննի իգթիդասընա կէօրէ, թայիմ ու թէրպիյէսի լաղըմ օլտուզը նօգթասընա ճէլպ օլունմուշ տը։

Գրուաշէօր տօնանմանընը թէնագաթընա կէլինճէ, պու մանէօվրալար՝ սթիսէքի մէվատտա լիազում կէօռթէմիշ տիր։

1. Հէր պիր գրուաշէօր տօնանմա՝ միմքին օլտուզը գաատր հէր այը թարգտա հարբլմըշ կէմիլերէն միբէքէպ պուլունմալը տը։

2. Ճէսիմ գրուաշէօրլէր՝ զըրնը տօնանմալարը հարէքէթ տարէպ խարիճինէ գարալը վազիֆէսինի իթբա իթմէլի տիր։ քիչիք գրուաշէօրլէր իսէ, տօնանմալարը հարէքեաթընը կիչլի թուսմադ իշզէ, հարպ հիյէլերի եարմագ վէ մուխտիր խըտմէթինի իյիա իթմէք իշուն էն էլվերիշլի վաղթալար տը։

3. Տօնանմալար պիրի պիրինի թուպիրմէք իշուն, ասիմա քեաֆի գուվվէթէ մալիք օլմալը տը։

Թօյրիսա կէչէրլերինն նէ սուրէթլէ խթիմալ օլունճագլարընա վէ հարպա օլան գապիլիյէթլերինէ տահր, Ինկիլիթերատա, մ. ուսթէլիֆ պիր չօգ ֆիքրլեր պէհան իսիլմիշ, վէ պու մէսէլէնի հալլ իթմէք իշուն, սոն մանէօվրալարը խայրատան խայրը եարտրմը օլմուշ տը։

ՖԻԼԱՆՍԱ.— Բարիզատն Ինկիլիթերա կաղէթալարընա իշար օլունտուզունա կէօրէ, Ֆրանսա մալիյէ նազրը՝ Զինատն ալընճագ թազմինաթ Լանտր գարշուլուգ կէօսթէրիլէրէք, 3% ֆիզլի պիր իսիդրաղ ագաթ խուսուսունը պիլմէճէ գօմիսիոնը իլէ միզաքէրէ էյլէմիշ տիր։ 200,000,000 ֆրանգա թէնզիլ իսիլմէսինէ մուվաֆագաթ հասալ օլմուշ օլան պու իսիդրաղ՝ Ագաթ Շարդ սէֆերի մէսարիֆինէ գարշուագա իսիլէճէք իսի տէ, Գօքսր հասիսէճէք ամիրիֆինի միթէվարրը օլանլարընը մաթլուպլարընա մուգայիր թազմինաթ նամընա օլարագ պիր չէյ վերիմէէճէքիտի. անճագ պիր ագ տահա իյզահաթ վէրտիքտէն սոնրա, մալիյէ նազրը մէզքիր իսիդրապրն 210 միլեոն ֆրանգա իպլաղընա մուվաֆֆագ օլտուզունան, պու բարատան, պաշլըճա միթէվարրրը օլանլարընը մաթլուպաթը տահի վերիլէճէք տիր։

Էօտնմէկէճէք օլան զարար վէ զիեան՝ միսիոնարլար իլէ Հանքուրիքէն չըմէնտրֆէլրինին տահիպի օլան վէ Ֆրանսզա վէ Պելճիգալարատան միբէքէպ պուլունան գումրանանընը մաթլուպաթը տրը։ Ֆրանսզը-Պելճիգա գումրանասը՝ 50,000,000 ֆրանգ իսիլէոր քի, պու մէպլաղընը պիր եարբընը Ֆրանսա, տիկէր եարբընը Պելճիգա էօտէլի տիր։ Զին թազմինաթընատ Ֆրանսանընը հրսսինէ իսապլի իսէն մէպլաղ թազմինաթընատ մէզքիր գումրանանատ 25,000,000 ֆրանգ Լէէմին իսիլճէճէլի կիպի, միսիոնէրլէրին մաթլուպաթը տա հաքէմ զորիսիոնընը թէգզրգաթը իւղէրինէ թէսվիյէ օլունճագ տը։

Մ. Միիլլէրին ՆՈՒԹԳԸ.— Պերլինէն «Նայէ Ֆրայէ Բրէսսէ» կազէթասընա չէքիլէն պիր քէլկրաֆինամէէ նազարէն, կէչէն կիւն Գրէֆէլտատ ինշա օլունան թիճարէթ օտասը իլէ թիճարէթ մէքթէպինին բէսմը քիչատ իֆրա օլունուպ, պու մընասի կէթէլ, Ամանիա թիճարէթ նազրը Մ. Միլլէր՝ թիճարէթ նօգթասի նազարընտա միւհիմմ պիր նութգ իյրատ իթմիշ, վէ պու նութգատա թիճարի մէնաֆի իլէ զըրաի մէնաֆի արասընտա պիր մուգատէսէ իֆրասը իշուն, շու եօլտա իտարէի լիսան էյլէմիշ տիր։

«Ամանանընը հաեսթը մագամընտա պուլունան իգթիսատի մէսելէլերին՝ միքթմէլ սուրէթատ հալլ ու թէվիյէսի իշուն, լազըմ կէլէն թէտպիրլերին իթթիիսալընտա նէ գատար միւշքիլաթա թէսատիֆ օլունճագը իյզահա միհթաճ ալեիլ տիր։ Ամանանընն մամուրիյէթի էասընը թէշքիլ իսէն անճագ չիֆթճիլիք օլտուզունը հէր հալտէ ունութմամալըտր։ Պու խուսուսը պու բէսմը քիչատ միանասկէթի իլէ թէքրար իթմէքտէն մագասատ՝ սանաաթլարը թէզագը-ը իլէ պէրպատէր, չիֆթճիլերին իլէրու կիթմէսինէ տահի զայրէթ իթմէք իճապ իթթիհինի անղամագ, վէ պու կապատէ տահի ֆիքիրլերի հազրլամագ տը։

Պիդ՝ Ամանտար՝ Ինկիլիզլերին կէչմիշ օլտուզլարը եօլտան կէչմէմիլիկ. պէդ՝ չիֆթճիլիքի պրագամմարը, պիրքիս անը միւմբիրն մէրթէպ իճեա իտուպ, սանահի վէ թիճարէթ եանընտա անա տահի պիր վիճուտ հագգը վէրմէլիքիդ։ Սանահի վէ թիճարէթ՝ պու կիւն պիր չօգ մէղքիրլերտէ օլտուզու կիպի, չիֆթճիլիքին վիճուտի իլէ հասը օլապիլիր։ Ինկիլիթերա կիպի չիֆթճիլիքի թէրք իսէրսէ, պէհիրք պիր խաթատա պուլունմուշ օլաճաղը։ Զիրա Ինկիլիթերանը մալիք օլտուզու միսթէմլէքատ մէզքիր հիւքիւմէթ իշուն պէհիրք պիր իգթիսատ գուվվէթի թէչքիլ իթմէքտէ տիր։ Ինկիլիթերա՝ քէնտի միսթէմլէքատը սաեսինտէ, ուրդ իթտիքի զախիրէրինին ալթը տա պիրինի քէնտի մէմլէքէթի տահիլինտէ թէտարիք իսէպիլէրէք, ալթը տա պէչինի էճնէպի մէմլէքէթլէրատն իսիալ իթմէքտէ տիր։ Իշթէ պու խուսուսատան օլտանը, պիդ՝ զըրաաթըմըզը տահիա սանահի վէ թիճարէթիմիզէ միթէնասիպ պիր սուրէթատ իլէրուլէթմէլիկ։ Աքսի թազտիրատ, զիեատսիզլէ միթէվարրը օլանմազը՝ զ չիւպհսիզ տիր։ Եէկիր պիր թարաֆատան եալընը սանահի վէ թիճարիթիմիզէ գուվվէթ վէրէրէք, զըրաաթըմըզը զահիֆ պիր հալտէ պրագրրատ պու նիզամէն հուսուլէ կէլէճէք նիսպէթինի իլէրուտէ պէքլէնիլէն նէթիճէնի վէրմէշ։ Հէր հալտէ, էկէր զըրաաթըմըզին թէրագզրը խուսուսընա մուվաֆֆագրյեթատ նահլ օլուր սատ, սրունու քէնտիմ իշուն պէհիրք պիր պա՛թիհարլըզ տտա իտէճէկիր։ Պու խուսուս՝ հահաթընտա իյիա իթմիշ օլուզըմ վազիֆէլերին էն տիւէլի օլաճագ տը։

ԱՖՂԱՆԻՍԹԱՆ.— Մէմլէքէթին չիմալը չարգիսինտէ պուլունուպ, տիրէն գարբուզուզա մէյտան վէր միշ օլան Աֆրիտիէր իւղէրլերինէ կէօնտէրիլէն տօքէր թարաֆընտան տէֆ իսիլմիշլէր տիր։

ՆԻՒ-ԵՕՐՔ ՏԱ ՊԻՐ ՆԸԶԱՄ.— Պերլինտի տէֆա օլմագ իւզրէ 5 աէնէ հապտա մանքիմ օլմուշ օլան չալոս՝ պիր տտա ճիւմ իշլէմէկէճէի հագզընտա նահուսը իւղէրինէ եէմին իսէճէք օլուրսա, հապատան գուրթուլմագ տը։ Նիւ-Եորք վիլանէք մէնլիսի կէչէն հաֆթա պու գանունը գապուլ իթմիշ օլուպ. պու սահէտ 549 մանպուտատան 150 քիչի՝ Ֆէնէմին իսէրէք գուրթուլմուշլար, գալանլար իսէ, արշարրատ իշսիդ կիւճիպ կէզէճէք եէրսէ հապսխանէսէ գալմաղ թէրմին իթմիշլէր։ Թալիյէ իսիլէն մանպուտինէ իշ պուլմագ իւզրէ այլը 6000 ֆրանքլըգ պիր մէմուրթաեին օլունմուշ տը։

ՃԱԲՈՆԻԱ ՄԱԼԻՑԵԷՍԻ.— Ճաբոնիա հիւքիւմէթի թանվիլաթընը Ամերիգա բիճաճընտա սաթամարզընտան, մէսարիֆինէ թէհսորուճ իթմէճէ գարար վէրմիշ տիր։ Բէնտի մէմլէքէթինէ 10 միլիոն ֆրանգլըգ թանվիլաթ չըգարարագ թէչէպպիւս իթթիհատ իսիդրաղը գըսմէն հուսուլա կէմիրէպիլիր։ Զինատ էմմ ու սահիշ իսատ իսիլ միշ պուլունմաղլա, Ճաբոնիա հիւքիւմէթի՝ չիտիլիք էճնէպի մէմլէքէթլէրինէն իսիդրաղ իթմէք իսիէճէճէր։

ՊԱՀԸԸ ՍԷՖԻՏ Ինկիլիզ ֆիլօսը պաշ ամիրալ վէքիլի Սիր Ճոն Ֆիշըրէ պիրինէն մաթլուպաթը տա հաքէմ զորիսիոնընն թէգզրգաթը իւղէրինէ թէսվիյէ օլունճագ տը։

ՌՈՒՍԻԱ.— Պալթիք ալենիզի իլէ Դարա ալենիզի պիրլէշտիրմէք իւղրէ, պիր գանալ ինշասընտան թէքրար պանա իսիլիիօր։

Ուսմանը նաֆիա նազրընը պուխուսուսատա հազրլատըզը լաեին մուճիպինճէ, մէզքիր գանալ՝ Ռիկա վէ Գէրսոն չէնրլերինի Ֆոնիեբէր նէչրինին Պարը Սիեհատա պուլունան աղզը իլէ պիրլէշտիրճէճէք տիր։

ՌՈՒՄԱՆԻԱՏԱ ԱՀՎԱԼԸ ՄԱԼԷՑԵԼ.— Ռումանիա հիւքիւմէթի՝ էֆբէնճի նոյեմբերին 28 ինտե աչբլանաճ օլան Բարլամէնթաեա թագտիմ իսիլմէք իւղրէ, մի խթէլիֆ լաեինալար հազրլամըշ տը։ Պաչ վէքիլ Մ. Սթուրձա՝ մալիյէ անվալընտան պանա իսէրքէն, պիւանճէնին աչըզ վէրմէքտիզին գաբանաճաղընը պէկան իմմիշ տիր։ Պունտան մատա. հարպիյէ պիւճէսինէ եէնի պիր մէպլաղ իլավէ իսիլմէճէէք տիր, զիրա անվալը հազրատա Լվբարանը հիշ պիր թարաֆընտա պիր մուհարեպէ գօրգուսը օլմատընը կիպի, տէվլէթլեր տախի սուլէնն մուհաֆազասը իշուն ֆէվգէլատէ զայրէթ իթմէքտէ տիրլեր։ Պաշ վէքիլ սէօզլունէ տէվամ իսէրէք, շունու տա իսլավէթէն սէօյլէմիշ տիր քի, էճնէպի մալիյէ բիսցալարընն հալ վէ մէմլէքի էեուլէշէճէք օլտրա, հիւքիւմէթ թանվիլաթ չըգարմագլա իֆրա իթտիեի 175 մէլիոն ֆրանգլըգ իսիթիգրաղը գաբամագ իշուն, գօնսուլիա իլէ հէնի պիր իսիթիգրաղ ատտ իտէճէք տիր։

ՃԱՌՕՆԵԱ ՎԷ ԳՕՐԷ.—Գօրէ հիւքիւմէթի Ճաբոնեաեէ Մաղամբօ լիմանը ճիվարընա պուլունան Զարբօքբօտատա 650 աէնիւմիլիք պիր արալի թէքք իթմիշ տիր։ Կէչէնէրատէ պիր Բուտ գըրնլըընտա պուլունան մէմուրինը մախսուսատ իշպու էրազիեի իւէրուտէ էլտէ իսէպիլմէք իւզրէ, եօլչիմիշ տիր։ Ֆագաթ Գօրէ հիւքիւմէթի՝ մէսէլէեէ նինաեեթ վէրմէք իւզրէ, էրազիեի Ճաբոնեալըրատ պրագամընը թէբենիշ իթմիշ տիր։

ԲԱԲՈ ՀԱԶՐԷԹԼԷՐԻ ՎԷ ԹՐԱՆՍՎԱԼ.—Բաբա հազրէթլերի՝ Ինկիլիզ հանբլարընը գասպալ իթտիեի սըրատա, էվվէլճէ հազրլամըշ օլտուզու նութգու օգուրթուրմահուպ, քէնտիլերիտտ հիշ պիր պէհանաթատա պուլունմամըշլար տը։ Պունտան անլաշըլըճսոր, քի, Բաբա հազրէթլերի՝ Ինկիլիթերա հիւքիւմէթինի կիւճենտիրմէքէ իշուն, Թրանսվալ մուհարեպէսինատէն պանա իթմէք իսիէմէճսոր։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ ՄՈՒՀԱՐԵՊԷՍԻ.— «Ռէյզ Նէյէ Զայտունկ» նամ Ալման կաղէթասընը՝ Եոհաննէսպուրկտա պուլունան մուխտիրինին էֆբէնճի 11 նոյեմբեր թարիխինտէ կէնտէրմիշ օլտուզը պիր մէքթուպը նէչր իթմիշ տիր։ Մուխտիր՝ ձէնտպի Աֆրիդանընն ուսմանի անվալընտան պանա իթտիեի սըրատա տէյօր քի, «Թրանսվալ մէսէլէսինի հալ իթմէք իշուն անճագ պիր չարէ վար տը, օտա Բրէթօրիատա մուխտարիյէթի իւզրէ պիր հիւքիւմէթ թէչէսա իթմէքտէն իսպարէթ տիր։ Մուհարպէսինն պիրճէճէի կիւն Ինկիլիզլեր էոյէ միւշքիլաթա թէսատիֆ իտէճէէլեր տիր քի, տնղարրն ալֆի իշանէճէ հիշ պիր շէյ հարամատաճագլար։ Օ զէման հէր շէյտէն էվվէլ՝ էհալիսի թարաֆընտան պէշանմըշ օլան Թրանսվալ վէ Ֆրանս էրազիսինի եէնիտէն իսքանէ սահին պիր հալէ գօյմագ վէ էսիր իսիլէն 36,000 Պէլրի սէրպէսթ պրագամագ վէ թէքրար մէմլէքէթլերինէ կէսթիրմէք իճապ իսէճէք տիր։ Պունտան մատատա թիճարէթ, սանատաթ վէ զըրաաթըն եէնիտէն ուսանմատ իշուն, 200,000 Ֆրանք ամէլէսի պուլմագ լազըմ կէլէճէճէք տիր։ Ֆագաթ էն պէհիրք միւշքիլաթ՝ ձէնուպի Աֆրիգատա պուլունան Ինկիլիզլեր թարաֆընտան իյգա իսիլէճէճէք տիր։ Պունտան հիշ պիր վազթ ատի միւսթէմլէքատ էհալիսի կիպի, իսարէ օլունմագ իսիմէճէճէքլերի կիպի, մուհարէպէ մէսարիֆինի տէ գաթիլէն թազմին իթմէք իսիմէճէճէքլեր տիր։»

ՄԻԹԷՆԵՎՎԻԱ

ԼՕՆՏՐԱՏԱ նէչր օլունան սապան կաղէթալարընտա օ գատար չոգ իլան վար տիր քի, հէր սէքիզ կաղէթատա օն պէն իլան պուլունուզը թանմին իսիլմէքտէ տիր։

Ինկիլթերատա պու կիւն 300,000 քիչի՝ գազա սէպէպիյէ, պիրէր վէ եարուտ իքչէր պաճագլարը քէսիլմիշ օլտուզը նալտէ եաճագատա տըրլար։

—Ինկիլթերա պանդասընտա մուհաֆալա իսիլմէքտէ օլան կիւմիշ քիւչէլէրինէն պազըլարընա 300 սէնէ-ատն պէրի էլ թօգունուլմաեուպ, պունլար՝ իքի սար էվվէլ նէրէտէ վէ նասրլ պրագրմըշ իսէլէր, էօյլէճէ տուրմագտա իսիլէր։

—Ինկիլթերատա թիճարէթ իշլերինէ կիրէնլերատէն եալընըզ սէքիզտէ պիրի սէրվէթ գաղանմագտա վէ տիկերլերի եա իքիլաս իթմէքտէ վէ եա ատի պիր հալտէ գալմագտա տըրլար։

ՐՈՒՍԻԱ նահիյէլերինատէն պազըլարընը միւտիրլերի գատընլարտան ինթիխապ իսիլմէքտէ տիր։

ԱԼՄԱՆԻԱ հիւքիւմէթի՝ մուհարէպէ զէմանընտա, էհալիսինին 1000աէ 310 գատարընը սիլահլանտըրը, Ռուսիա իսէ 1000աէ 210 քիչիլի հարպա կէօնտէրիր։

ՐՕՀԻԼՏ ֆամիլիասընն մէվճուտ սէրվէթի՝ պու կիւն 200 միլիոն Ինկիլիզ լիրասընա պալիզ օլուպ, պունտն պէօեիւք գըսմը՝ մէզքիր ֆամիլիանընն վիէննատա պուլունան էֆիրատընա ախտ իմմիշ։

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Վազիֆէյի մէէմուրիյէթինի հիւանը իֆատա միւշահէտ օլան սայ ու զայրէթինէ մէպնի, բիսուսմաթ էմանէթը ճէլիլէսի թէրհիմէ դալէմի միտրի սէտա. Ճէֆիզ պէյ էֆ. հազրէթլերինէ թէպտիլէն իքինճի բիսպէտէն Օսմանի,

Խըսէմաթը մէմուռնասընա մէպնի, Իզմիր տաալա վէքիլերինատէն թէմիսթօքլի Տուգա էֆ.նէ տէօրտունճի բիսպէտէն Մէէֆտի,

Խըսէմաթը մէմուռնասընա մէպնի, Բանկալթը Պէօհիքտէրէ ճատատսինտէ Նարկիլէճիան էճպախանէսի միտրի էճդաճը Մաղասա Նարկիլէճեան էֆ.նէ տէօրտունճի բիսպէտէն Մէճիտի նըշանընը գանէլէճի Վասիլ թէվղըֆ իսիլմիշ տիր։

ԷՇԿԻԼԵԱ.—Անասուլուկ հիվարընտա Կրա թիւթինլիլերի իլէ միւսէլլան իչ հայտուտ կէօրիւլմիշ վէ զասլըթ պունլարը թաշիպ իթմիշ, էշղեատա տախի իւղէլէրինտէ պուլունան գաշդ պարութլարը պըրագուպ գաշմըշլար տը։

—Ուրլանընն Քիւչիք Համիտկէ գաղասընտան Մուխթար Մէշէտա իլէ եէօրիւք Սիւլէյմանընն՝ եօլտա իչ Խըրիթիան էշգրնա թարաֆընտան սոեուլուտուզլարը խապէր ալընճա, Ուրլատա սաքին Ատալը Խրիսթօ նամ շախս սէրտէթի օլունմուշ վէ սարիգլերտէն պիրի օլուզու անլաշըլմըշ տը։

—Պէյրութատա Հասան Սապրի էֆենտիսասը էշկաֆի վէ Համիտ Հապլաս նամ գաթլար թէնգզիլտէն տէօնտիլերի ալրատա, ճիվարատա պուլունան ճէպէլը Լիխնան գարաղոլխանէսինատէն օմուզ տատմ պէրիտէ կէզլինէն իչ քիչի պունլարընն տատալարընը տուրտուրուպ, 20 էշ սիլահ սաթարագ Համիտ Հապլաս էֆէնտիի գաթլ վէ տիկերինի տախի ճէրն իսէրլեր։ Ճանիլեր՝ չէտտէն ատանըլմագտա իսիմ։

ԽԸՐՍԸՋ ՄԱՏՄԱԶԷԼԼԵՐ.—Սթէնեալը իքի մատմազէլ՝ Շերքէթը Խայրիեէնին քէօրիւ իւղէրինտէ գատընլարա մախսուս պէքլէմէ օտասընա կիտերէք, Թարապիալը պիր մատմազէլ իլէ միւքեալէմէկէ պաշլարար։ Վաքար վագթը Սթէնիալը մատմազէլլեր՝ Թարապիալը մատմազէլին եէնի գունուուրալարը իլէ գըլըգ էլպիսի գումաշընը հալի օլան բաքթինի աչբրբրլար։ Բաքթինն աչբրբլարընը անլաեան Թարապեալը մատմազէլ՝ հէյման պիր վաբարա աթլաերպ, Սթէնեաեա չըգար վէ իքի խրբսընը էլլերինտէ բաքթի օլարագ կիտէր իքէն եագալար։ Կիճ հալ իլէ տէրտինի անլաթարագ, կէչէն տէօնէկլէրինն եարբընը իլէ բաքթի էլէ կէչիրէ պիլիր իսէ տէ, պու ֆիթանը խըրսընդալընն տէրտէթի խալիտիի մալիում տեիլ տիր։

ՄՈՒՀԱՃԻՐ.— Եվվէլքի կիճն 650 նիւֆուս Բէօսթէնճէ մուհաճիրի կէչէրէք, Իզմիրէ կէօնտէրիլմիշլէր տիր։

ԻՏԱՄ ՃԷՋԱՍԸ.—Սէքիզ սէնէ եվվէլ Գասապա գաղասընտա Թահիր իլէ Սիւլէյմանը գաթլ իտէն վէ իտամէ մանքիմ օլան Զապան Տիմիթրինին, իլամ մուճիպինճէ, տիւլարը միւճաղաթ խալիմէսինէ իրատէի Սէնիյէէ միմէալլիգ պուլյրուլմաղլէ, Մէրգում Տիմիթրի՝ կէչէն կիւճ պիր հէյէթի էօնիտէ ասրլարագ իտամ խալիմիշ տիր։

ԻՍԿԷՆՏԷՐ պօղաղընտա բէրուքէր Արթին աղանընն ֆամիլեասը տիւն կէճէ սասթ սէօրթ բատատէլերինտէ, խանէսինտէ քէնտիսինի գուեուեա սթաբրագ պօղուլմուշ տը։ Իշթիտիեիմիզ նազարէն, պիր վագթատան պէրու մէզպուրէնին ագլընտա խրֆֆէթ վար խմիշ։

ՄԱԳՐԸ ԲԷՕԵԻՒՆՏԷ չարշընտա պուլունան էսկի պիր ֆուրուն՝ աբանընզ կըզըլարագ սաղաթլըզա սէպէպ օլմասը իշուն, պէչէտիյէ թարաֆընտան կըզարըլմըշ տը։

ՍԷՖԱՐԵԹ ՀԱՎԱՏԻՍԻ.— Թէգաեիսուիեիս իթբա օլունան Ինկիլիթերա սէֆարէթխանէսի սթաֆչէ միլիթէրի միրալայ Բօնսընպի զէվճէսի իլէ Ինկիլիթերատա կիթմիշ տիր։

—Ալմանիա սէֆիրի վէ զէվճէսի՝ պու կիւն էճնէպի սէֆարէթի մէմուրարընա պիր վիհաֆէթ վերէճէքլեր տիր։

— Նունան սէֆիրի վէ զէվճէսի՝ Իսպանիատատա վագը Հօմսգուլը զիեարէթ իսիմիշէր տիր։ Բրօֆր. Հիլբերթի Ասորի ատատը սթիգատը քէշֆիյատընա տատիր պիր նութգ իրատ իսիմիշ տիր։

ԲԷՐԼԻԷԲԷՏԷՆ եաղըլարընա կէօրէ, զապթիա մարիֆիթիլլի թուսուլատանի իքի գաթլի՝ կէօնտէրիլէն 20 տիւվարի մարիֆէթի իլէ թուսուլատանլար տը։ Շէյրը մէզքիրատ գար եաղմըշ վէ հավալար սոզուգ կիտիհոր իմմիշ։

ԷՏԻՐՆԷՏԷ վալի վէքիլի վէ իքինճի օրտուռի հիմանուն միշլերի տէվլ. Արիֆ բաչա հազրէթլերինն հիմէմաթը ատաֆանէլերի վէ պէչէտիյէ բէիսի իշղէթլու Տիլավէր պէյին իգամամաթը վազիֆէչինասանէսի սէրմէրէսի օլարագ էտրինէ չէնրինտէ մանուրիյէթ՝ կիթտիքճէ թէրագզը իսիմէքտէ տիր. զանէթ մուճնթազամ վէ միւքէմմէլ օլարագ կարբլան պէչէտիյէ տաիրէսի իլէ ճատատէրին կէնիլէթիլմէսի վէ սարը իմարաթ՝ իսպաթը մուատատատ տէլիլ տիր։ Զանէն վալիի միշարիյէ հազրէթլերինն հէր խուսուսատա ֆաալիյէթլերի մէչնուտ օլտուզը կիպի, ինշանաթ վէ իմարաթ խուսուսընտա տատի ֆէվգէլատէ մուվաֆֆագրյեթէ մազարար պուլյրուլտուզլարը միսէլլէմ տիր։

ՊԷՑՐՈՒԹ վիլայէթի վալիսի սաթուճ. Բէյիտ պէյ էֆէնտի հազրէթլերի՝ վիլայէթին միւճագաթընը տէվրու թէֆթիշ իսէրէք, մէրքէզը վիլայէթ ավտէթ էյլէմիշ տիր։

ՀԻՃԱԶ տէմիր եօլու իշուն սաթուն ալընան իչ գըմա լոգոմոթիվ՝ կէչէն հիմա էրթէսի կիւնու Պէյրութա չը-գարբլմըշ տը։

ՇԵՆԵՐ Էֆանէթինատ իսթիմա իթմէքտէ պուլյանան հրթիր սրհնէի ուսուսիյէ գօմիսիոնը թէքրար թօպլանուպ, միւզաքէրատա պուլունմուշ տը։

ՍԱՄՍՈՆՏԱՆ իշար օլունտուղունա կէօրէ, էթրաֆտա զըշ չիտէթլէ հիւքմունիս իսրատա պաշլամըշ տը։ Պիլա ֆասըլա չիտատէթլէ եաղմասը եաղմագտա իմիշ։

Ֆէներ ատասը ճիվարընտա պաթմըշ օլտուզը տունքի նիսախմիզատ եաղըլմըշ օլան Բուա վարօրուսընն պաթմըշ օլմահուպ. գարատա օթուրտուզը վէ ֆագաթ հէնուզ եիւզսիրիւլէմէտիեի թաճզրգ գըլընմըշ տը։

Վան վիլայէթինատ Ահլատատ տախի եվվէլքի կիւն պիր զէլզէլէ վուգուպուլմուշ իսէ տէ, հիշ պիր զարարը մուճիպ օլմամըշ տը։

ՄԱՎԶԷՐ ՖԻՇԷՆԿԻ եաբմագ իւզրէ, Զէյթատն պուրնու ֆաբրիգասընտա եէնիտէն եաբըլմագտա տատիրէնին ինշատիը խրթամ պուլմագտա օլտուզընտան, ֆիշէնք եաբմաղա լազըմ օլան պագդը, չէլիք, գուրշուն վէ պարութլարընն սաթուն ալընմասը խուսուսընա իրատէի Սէնիյէ չէրէֆխուտուր պույրուլմուշ տը։

ՈՒՆ ԳԱԲԱՆԸ քէօրիւսի կէօզլերինատէն պիրի՝ թամրը օլունմագտա իքէն, Ազապ գարուսը ճիէնէթինատէի գըսմ թիմուրլարը գըրբլմասընտան տօլատը, տէնիզ տիշմիշ։ Վէ քէօրրի՝ էվվէլքի կիւն ագշամա գատար աչբգ գալմըշ տը. թամիրատա տէվամ օլուտնուեօր։

ԻՍԿԷՆՏԷՐԻՑԵԷՏԷ օսմանը լիրալարընը թագլիտէն գալպ լիրալար պուլունտըը Իշիսիլմէսի իւզրինէ, պունլարընն սակիր մէմալիքը Շանանէէ կիրմէմէսի իշուն, պազը թէտպիրլէր եարբլմըշ տը։

ԷՎՎԷԼՔԻ կիճն Թարլա Պաչընտա Զիպա սոզաղընտա քեաղըտաը Մկրտիչին գարուսունա եէնի տօղմուշ պիր չօճուգ պըրագզլմըշ տը։ Էրմէնի ճէմատթընտ մէնտուպ օլտուզը՝ իւղէրինտէ պուլունան քեաղըտատան անլաշըլմըշ տը։

ՊԷՑՐՈՒԹ ՄԷՖԹԷՊԸ ԹԸՊՊԻՑԵԷՍԻ.— Պէյրութատա քեսին ֆրանսզ մէֆթէպը թըպպիկէսինին հէր սէնէ օլ-

տուղը կիպի, պու սէնէ տաքի իմբա օլունաճագ իմթիհանլարընտա թարաքը հիւքիւմէթը Սէնիյեէտէն միւմէյիզլէր իրսալի լիւզումը՝ միղքիւր մէքթէպ միւսիւրի թարաքընտան խթիտա օլունմուշ տրը։

ԲՍԲԱ հաղրէթլէրինին Տէրսաատէթ վէքիլի Մանսէնէեօր Պոնէթի ճէնապլարը՝ կիւմիւլճինէտէն չէրիմիզ ավտէթ իմմիշ տիր։

ՄԱՏԷՆ. — Սէլանիկ վիլայէթինտէ Դաթէրին գազարընէն էֆթէրի գարէէ-սինտէ Սալի պէյ վէ չէրիքլէրի թարաֆընտան մէյտանա չըգարըլան գրօմ մատէնիտէն սէքիզինճի տէֆա օլարագ, 300 թանէլաթօ ճէվէհէրին էվրօբաեէ նազլինէ միւսաատէ օլունմուշ վէ մէղքիւր ճէվէհէրէն 24,000 ղրուշ բէտմ ալընմըշ օլտուղը իշիտիմիշ տիր։

ԻՆՆԻԼԹԷՐԱՆԸՆ ՊԱՀՐԸ ՍԷՖԻՏ տօնանմասը գօմանտանը բրէնՊաթէնպէրկ վէ մայէէթի՝ Ատանաը զիեարէթլէրինտէ վալիի վիլաեէթ Պահրի բաշա թարաֆընտան ֆէվգէլատէ հիւմը սուրէթաէ գազուլ օլունմուշլար վէ չէրէֆլէրինէ միւքէմմէլ վէ մանթաղամ պիր զիեաֆէթ քէշիտի իսիրմիշ տիր։ Բրէնս հաղրէթլէրի էնամի զիեաֆէթաէ իրսալ քէլամ իլէ 18 սէնէ էվվէլ պիրատէրի Ալէքսանդր Պաթէնպէրկ իլէ Սթանպօլա զիեարէթլէրի էնամընտա՝ մաղհար պույրուլտուզլարը էլթաֆը ճինանպանիէնի պիր լիմանը մինէթարի իլէ եատ ու թիղքեար վէ պիրինճի Օսմանի նըշանը զիւանը իլէ Թալթիֆ պույրուլտուղուը տա միֆթէխիրէն տէրմիեան էյէմիշ տրը։

ԲԻՒՐԻԹ ԻՆՀԻՍԱՐԸ. — Էվրօբա կաղէթալարընտան պաղըլարը պիր Սլման գումանտանարընա մէմալիքը Շահանէտ քիպրիթ ինհիսարը վէրիլէճէեինէն պահա իսթիօրլար իսէտ տիւնքի «Մանիֆէօր» պու հալատիսին էասասը օլտուղունտան պահա իսթիօր։

ԷՎՎԷԼԻԻ ԿԻՃԷՐԻ ՃԻՆԱՆԷԹ

Պու ճինանէթի հագդընտա տիւնքի նիւսխէմիզտէ մալիսմաթ վէրմիշ իսթիք։

Պու խուսուստա Թահզրզաթը ախիրէմիզի տէրճ էտիեօրը։

Գաթիլ Գարմէլօ պիր գաչ սէնէ էվվէլ Գաթինա նամ զաեէթ կիւզէլ պիր զրդ իլէ ալագա էտէրէք էվէնիր վէ իքի աէ չօճուգլարը օլուր։ Գարմէլօ գարբսընը սոն սէրէճէ սէվէր իսէ աէ, պատրն՝ պունտան իւշ տյ էվվէլ Իթալիա գօնսօլաթօսընա միւրաճաաթլա գօճաարը պէշամաղա չըգըբը վէ խանէսիի թէրք իլէ վալիսէսինին ճանը-նա չէքիլիր։

Գարմէլօ պու հալէ սէպէպ գարն բէտէր վէ վալիսէսի տիր զանն իսէրէք թէհտիտաթա պաշլար օնլար տա գօնսօլաթօնա չիքիսէթ իսէրլէր։ Գօնսօլաթօ տա Գարմէլօնը Իթալիաեա կէօնտէրմէէ գարար վէրիր։ Իշ պու մէրքէզտէ իքէն, Գարմէլօ կէճէ գարբսընը խանէսինէ միւրաճաաթլա գարբու աշբուրընտա գարբրընը կէօրիպ իլէրլինէ հիւճիւմ իտէր վէ սօլ թարաֆընտան եազալար, գաեէն վալիսէսի իմտատա գօշար վէ Գարմէլօ՝ գարբսընը թէրքլէ էյնէէքլի պըշագլա գաեին վալիսէսինի վուրուր, սօնրատա տէօ-նէրէք Գաթինանը պիր չօգ եէրինէն ճէրճ վէ գամլ էտէր։ Գամիլ Գարմէլօ 30 եաշընտա, ուզուն, զաֆի վէ էտէր տիր։ Գաթինա՝ 21 եաշընտա օլուպ, վալիսէսի ատ 45 եաշընտա տրը։ Ճանի՝ ֆիրար իմմիշ վէ պիրատէրի Լօրանտուատէրտէսի իսիրմիշտիր։ Մաղթուլէ Եունան վէ միւճրիմատ Իթալիա թէպատաը օլտուգլարընտան ախտ օլտուգլարը գէնսօլաթ։ գավալարը թանդիգ իչին մանէլը վուգուտա կէմիլէրտիր Պէյ օղլու միւթէսարրըֆլըղը թարաֆընտան ճանի քէմալը կէրմի իլէ ատրանըլմագտա տրը։

ԳԱՐԱՆԹԻՆԱ. — Պուլկար հիւքիւմէթի Պաթումա գարշու գօյտուղու գարանթինատը գալտըրմըշ տրը։

ԵՈՒՆԱՆ սէֆիրի վէ չէհրիմիզտէ պուլունան Պէրլին սէֆիրի Մ. Բանկապէր՝ բաթրիդ իւշինճու Եօսքիմ էֆ. հանրէթլէրի իլէ Երուսաղէմ բաթրիդի Դամիանոս էֆ. հաղրէթլէրինի զիեարէթ էմմէյէտ տիր։

—Սըրպիսթան սէֆիրի տախտ Երուսաղէմ Բում բաթրիգինի իսմի կիւնի միւնասիպէթի իլէ զիեարէթ էթմէշ տիր։

ՐՈՒՄԱՆԻԱ. սէֆիրի Մ. Կիքա վէ աղրապաբընտան օլարագ Աթինատա Բումանիա սէֆարէթի ատթէչէսի օլան Մ. Տիման այնը վազքիտա Իզմիրէ վարըլ օլմուշլար վէ Բուսիա, Ինկիլթէրա Իթալիա վէ Բումանիա գօնսօլաթօլարընտա չէրէֆլէրինէ զիեաֆէթ վէրիլմէշ տիր։

ԳՕՆԹ Վիթալի Իզմիրէ կէթմիշտիր։

ՊՕՂՈՒԼՄԱԳ. — Տիւնքի կիւն Գում գաբուտա Ինճիր տիպի ճատատէսինտէ Իպրահիմ բաշա ճամիի գարշուսընտա-քի խանէտ 3 եաշընտա պիր Բում չօճուղու սահրինճէ միւշէրէք պօղուլմուշ օլտուղը՝ խապէր ալընմըշ տրը։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԿԱՐՆՈՅ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԸ

Կարինէն ստացանք երէկ հետեւեալ նամակը. «Երկրաշարժը, որ տակաւին կը տեւէ՝ իր երբեմնակի սարսիչ ցնցումներով, Կարնեցին ամբողջ մշտակայ սրտագողի մը մէջ պահած է։ Երբ 94ի Պոլսոյ մեծ երկրաշարժին հանդիպեցայ, չէի գուշակեր երբէք որ նմանօրինակ երկրային ցնցումի մըն ալ, պիտի պատահիմ կեանքիս մէջ, ա՛յնքան հաղուագէպ և ոչ-սովորական կը գտնէինք զայն։ Բայց ահա, այսօր առաւօտուն, ժամը 12ը 27ը վայրկեան անցած, Կարնոյ մէջ կը զգացուէր գեանի չարժումներ՝ որոնք բնակարաններն ու հասարակութիւնները կը դողցնէին։ Ժողովուրդը դուրս նետուած էր անմիջապէս, ու փողոցները, և կամ բաց հրապարակներու վրայ ժողովուած՝ սարսափներու մէջ կը սպասէր ցնցումներու վերջաւորութեան։ Ցնցոյ երբ ցնցումները դադրեցան, ժողովուրդը ա՛լ չէր համարձակեր տուներէ ներս ոտք դնելու։ Շատերը թաղ Գալէէն դուրս, որ քաղքին դուռն է, բացատանները դիմեցին, բայց տիրող չափազանց ցուրտին և տեղացող ձիւնին պատճառաւ վերադարձան և հիմա թաղիքներէ և չուլերէ վրաններ չնճած են քաղքին փողոցներուն մէջ պատսպարուելու համար. կ'երեւայ թէ գիշերը դուրը պիտի անցընեն։ Առաջնորդարանէն անմիջապէս հեռագրուեցաւ Պատրիարքարան՝ նպաստ հայցնելու։ Տեղական իշխանութիւնը արդէն հարկ եղած միջոցները ձեռք առած է խնամք տանելու երկրաշարժէն վնասուածներուն։ Շատ մը փլատակներ առաջ եկած են տուներէ։»

Խառն ժողովը իր այսօրուան նստին մէջ Խապայեան Սահակ եպիսկի հաղորդած տեղեկագրովը պիտի զբաղի միայն։

—Երզրումի երկրաշարժին համար երէկ քաշուած վերջին հեռագրէն կը հասկցուի թէ մինչեւ հոկտ. 31 ցնցումները կը շարունակուին, միւս կողմէ ձիւնը կը տեղայ և ժողովուրդը բոլորովին քաղաքէն դուրս ելած է. շատ տուներ ալ վնասգուած ըլլալով. երկրաշարժէն վնասուած ազգային կալուածներու և եկեղեցիներու նորոգութեան համար կազմուած Նպաստի Յանձնաժողովը երէկ ալ բաւական գոհացուցիչ կերպով հանգանակութիւնը շարունակած է. ընդհանուր գումարը յառաջագոյն հրատարակուած ցանկէն աւելի քան կրկնապատիկը եղած է։

—Նիկոմիդիոյ Զուգուր գիւղի եկեղեցւոյ շինութեան համար պաշտօնական արտօնագիրը հաղորդուած ըլլալով Պատրիարքարան, այսօր Նիկոմիդիոյ Առաջնորդ Սահմանոս Սրբազանին պիտի զրկուի։

—Այսօր Ուսումնական Խորհուրդը ի նիստ գումարելով, մասնաւորապէս Երամեան վարժարանին համար նպաստընկալ յանձնախումբին հետ պիտի խորհրդակցի։

—Յառաջկայ երեքշաբթի Կրօնական Ժողովոյ և Նպաստից Յանձնաժողովոյ գումարումը տեղի պիտի ունենայ։ Հրաւիրագիրերը ղրկուած են ժամը 7ի համար։

—Երէկ Փոխանորդարանի մէջ մէկ քանի նշանախօսութիւններ կատարուեցան ի մէջ այլոց Տօք. Աշոտ. Պարտիզպանեանի ընդ Օր. Արմենուհի Մկրտիչեանի։ Հոկտեմբեր ամսոյ մէջ 24 ամուսնութեան վկայական տրուած են։ Կ'երեւայ թէ հոկտ. ամիսը ամուսնութեան համար բաւական բեղմնաւոր եղած է։

— Տաճատ վարդապետի հաղորդուած էր Բզիի Առաջն. Տեղ. ընտրութիւը Վարչութեան կողմէ և յայտարարուած էր որպէսզի ուղեւորի իր պաշտօնատեղին, սակայն Տաճատ Վ. իր մասին Վարչութեան ցոյց տուած վընաստութեան համար չնարհակալ ըլլալով հանդերձ, Ս. Պատրիարքին իր հրաժարականը ղրկած է.

— Տիրապէտիրի առաջն. ընտրութեան ցուցակը Պատրիարքարան հասած ըլլալով այսօր Խառն Ժողովոյ նըկատառման պիտի ներկայացուի։

—Գէորգ վրդ. Իրմանոսեան Թոքատ գացած ըլլալով, տեղւոյն Գաւ. Ժողովը իրեն յանձներ է գաղրոցներու տեսչութեան պաշտօնը։ Առաջնորդ Տ. Պետրոս Սրբ. ալ որ Թոքատ կը գըտնուի, Իրմանոսեան վ.էն շատ գոհ մնացեր և Ժողովին որոշման ինքն ալ համաձայն գտնուեր է։

—Դարձեալ Տ. Պետրոս Սրբ. խնդրեր է Պատրիարքարանէն, որպէսզի Արմաշի Նորընծաներէն Սահակ Վ. Օտապաշեանը իր հայրենիքը ղրկուի, հոն վիճակային պաշտօններու մէջ գործածուելու համար։

—Սրմաշի միաբաններէն Երուանդ վրդ. հոկտ. 19ին Ամասիա հասնելով, հոն դպրոցին մէջ պաշտօնի ձեռնարկեր է։

—Սկիւտարի Նոր Թաղեցիներէն ոմանք Թաղ, Խորհրդոյ Նորոգ ընտրու։ թեան համամիտ չեն, այնպէս նկատելով թէ ո՛ր և է զեղծում չէ պատահած նախորդ ընտրութեան մէջ։

—Կարնոյ երկրաշարժէն վնասուողներուն ի նպաստ կազմուած Յանձնաժողովը 450 ոսկի հաւաքեր է մինչեւ հիմա։

Ս. Պատրիարքը 10 ոսկի նուիրած է, Պատրիկ էֆ. Կիւլպենկեան և Թադէոս էֆ, Հանէսեան 50ական ոսկի. Մկրտիչ էֆ. Մանուկեան, Գառնիկ էֆ. Կիւլպենկեան և Սթանպօլեան եղբայրները 30ական ոսկի։ Մասնախումբի անդամներէն Տիգրան էֆ. Տ. Ներսէսեան և միւս Կարնեցի ընկերակիցները 10ական ոսկի նուիրած են։

—Երէկ դարձեալ Պատրիարքարանէն 100 ոսկի հեռագրուեցաւ Կարին, Զաւէն Ծ. Վ.ին։

—Ն. Սրբազնագոյնութիւն Հայրապետը, տակաւին Թիֆլիս կը գտնուի, ուր հոկտ. 12ին Կովկասեան ցուցահանդէսին զանազան բաժինները այցելեր և աչքէ անցուցեր է ցուցադրուած առարկաները, մասնաւորապէս երկրագործական մեքենաները, ինչպէս կը գրեն Թիֆլիսէն։ Ն. Ս. Օծութիւնը այցելեր է նաև կոյրերու վարժարանին արհեստագործութեան յատկացուած ճիւղը, և օրհներ է աշակերտները։ Յետոյ, Ցուցահանդէսին մէջ դեռ կէս ժամ պտտելէ ետքը, փափաք յայտներ է որ բացի կեդրոնական ցուցահանդէսէն, զանազան ցուցահանդէսներ ալ բացուին, որոնք կրնան գիւղերու օգտակար ըլլալ։

—Սրվազի առաջնորդ պետրոս Սրբ. Թանիրճեան որ Թոքատ կը գտնուի այս պահուս, թեմական այցելութեանց ելած ըլլալով, Թոքատի երեք եկեղեցիներուն մէջ ալ հոկտ. 12ի կիրակի օրը հոգեհանգստեան պաշտօն կատարել տուեր է՝ ի յիշատակ հանգուցեալ Յարութիւն փաշա Տատեանի, և այս առթիւ Մայր եկեղեցւոյն մէջ ուր նախագահեր է հանդէսին, քարոզով մը ներբողը ըներ է հանգուցեալ փաշային։

—Բերայէն կը գրեն մեզի թէ տեղւոյն քան մներէն Տ. Թադէոս Թոթարեանի տան մէջ աշխատող Մարիցա անուն 12 տարեկան սպասուհին երէկ ցորեկ տանը հորէն ջուր քաշելու միջոցին դոյլը կը փրթի և ինքն ալ ջրհորը կ'ինկայ, որովհետեւ ջրհորը չոր-ջանակ չունի եղեր։ Երեցուհին աղաղակներուն վրայ թաղին ոստիկանութիւնը վրայ կը հասնի, և անմիջապէս աղջիկը կիսամեռ վիճակի մէջ կը հանեն գլխէն և մէկ քանի տեղերէն վիրաւորուած, մինչդեռ քահանան ըստ իր սովորութեան նոյն օրը տուն առնել և ծախելու եաեւէ ինկած է եղեր։ Տեղեկացուն կ'աւելցնէ թէ յիշեալ քահանան փոխանակ այդչափ փոքր աղջիկ մը ծրիպէս աշխատցնելու, աւելի լաւ չէ՞ր ըներ քանի որ կարողութիւնն ալ կը տանի, փոքր ամսականով քիչ մը մեծ սպասուհի մը բռնելով։

ՎԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

16 Հոկտ. 1901

Ճիշդ երէկուան թղթաբերով հոս հասաւ Առաջն. տեղապահ Հօր Եպիսկոպոսական վկայագիրն, և չնորհուած Յրդ. աստիճանի Մէճիտիյէ պատուանշանն, որոնց համար չնորհաւորուցաւ շատերու կողմանէ։ Տ. Սահակ Հայր ճամբու պատրաստութիւն տեսնելու վրայ է և օրերն ալ տակաւին նպաստաւոր են ճամբորդութեան։ Այս առթիւ ցնծութիւնը կատարեալ է Վանայ մէջ. ամէն օր կը ցանկայ օր առաջ Եպիսկ. տեսնել իր սիրելի Տեղապահը, որմէ դրամէ գաս ուրիշ բան չի պակսիր։ Ողջերթ ընդ նմին բարի գալուստ կը մաղթենք Ն. Գերապատուութեան։

* * *

Բաղաքամիջի միացեալ Ս. Եկեղեցեաց Թաղ. Խորհրդոյ պակասեալ անդամոց տեղ հետզհետէ Բէ+ Բէ+ կ'ընտրուին նորեր, որովհետեւ շատեր ընդունիլ չեն ուզեր Նաշընտներ ալ կան բայց ձեռուընին չանցնիր։ Խառն Ժողովը Թաղ. Խորհրդոյ անդամ նշանակեց վերջերս Տ. Սարգսեան Աւետիս աղան՝ որ կամքի և ողջմտութեան տէր անձ մը է։ Հին Անդամը հետզհետէ դասալիք կ'ըլլան, և այսպէս երթայ նէ՝ այնպէս կը թուի որ նորոգութիւնը մինչեւ հիմը պիտի իջնէ։ Եկեղեցին ու դպրոցը ամէն տեսակէտով Թաղ. Խորհրդոյ գործունէութեան կը կարօտին. և մենք յուսով ենք որ նոր Թաղ. Խորհուրդը պիտի կարենայ զոհացում տալ ժողովրդեան փափաքանց։

* * *

Թէ՝ ի Բաղաքամէջ և թէ՝ յԱյգեստան պակասները բաւական չատցան, պէտք է ըսել որ այս առթիւ բաւական թուով ալ աքաղաղ կամ ոչխար անչնչացան և անագին կարասիներ փչրուեցան «Կոտրի կ'ասէն, ապրի հարսն ու փեսէն (փեսան) աղաղակներով։ Հացը, միսը, օղին, գինին խստաժան և առատ լինելուն՝ առ այժմ մարդոց ձայնը քամբ է և գլուխնին պոռ, հետեւաբար քանի մը շաբթուընէ ի վեր տիրող ցուրտին կարեւորութիւն չտրուիր։ Պակասները կը կատարուին Ս. Եկեղեցեաց մէջ։

* * *

Ամսէ մը ի վեր եթէ Յարութիւն սարկաւագ վչտացած է, պէտք է ըսել որ Յ. Աւետիսեան ալ մտատանջ է՝ իրեն դէմ բացուած դատին առթիւ դատարանը սակայն պէտք եղած պատիժը անօրինեց իրեն նկատմամբ։

* * *

Կ. Պոլսեցի Տ. Արսէն Ծ. Վարդ. Գէորգեանի մասին Պոլսոյ թերթերէն միոյն մէջ կարդացինք որպէս թէ նա անդարձ կը կատարէ անդ ատ (պըռատյի կա՛մ պաշտօնավարութեան սակէտով)։ Յիշեալ թերթին թղթակիցն ալ աւելորդ է ըսել որ անդարձ մէ մէ։

Մ. ՎԱՆՑԻ

ՆԱՄԱԿ ԱՌ ԱՄԵՆ. ՍՐԲԱԶԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀԱՅՐՆ

Ամենապատիւ Տէր,

Ճշմարիտ հաճոյքով մը իմացայ թէ Ագգ. Կեդր. Վարչութիւնը վաւերացուցած և գործադրելի հռչակած է հայ Ուսուցիչներու Օգնութեան Սրտուկի կանոնագիրը զոր Ուսումն. Խորհուրդը պատրաստած էր։

Տարիներ առաջ մտադրած ու հրապարակաւ ալ խոստացած էի, այս նպատակին յատկացնել նպաստ մը (Մասիս օրաթերթ, 1897) և ահա կը փութամ կատարել այդ խոստումս, զոր աւելի՝ արդիւնաւոր, աւելի գործնական ու տեւական ընելու համար հայ ուսուցիչներու օգնութեան մնուակին կը նուիրեմ հրատարակութիւններէս մէկը «Տարրական քերականութիւն արդի Հայ լեզուի» որուն առաջիկայ սը-պագրութեանց իրաւունքը կը Թողում Ազգ. Կեդր. Վարչութեան Ուսումն. Խորհրդոյ միջոցաւ՝ Ուսուցիչներու Օգնութեան Մնուակի Հոգաբարձութեան։

Նոյն գիրքը 1891 էն մինչեւ 1899 հինգ տպագրութեանց արժանացած է՝ ընդ ամենը 44,000 օրինակով։ Հետեւաբար, տարին իբր 4000 օրինակ սպառող, և (մէկ օրինակին գինը 2 դահ. ըլլալով) տարեկան առ նուազն 50 լիրա շահ արտադրող դասագիրք մ'է։

Այս նուիրատուութեանս համար իբր պայմանի՝ առաջարկում որ. 1. Ուսումն. Խորհուրդը, նոյն դասագրքին ամէն նոր տպագրութեան ատեն, վերի զեկուցանելոյ տեղեկութեան համար թէ քանի օրինակ տպած է։

2. Հրատարակուած և հրատարակելիք իմ գրքերուս համար ղեր ըլլամ Օգնութեան Մնուակին կանոնագրին. յօդուածով սահմանուած պարտաւորութենէն։

Իբրեւ անմիջական գործադրութիւն այս ինքնայօժար յանձնառութեանս, պատրաստ եմ Ձեր Սրբազնութեան հրամանին յանձնել 500 օրինակ «Տարր. Քերականութիւն Ն. տիպ» որմէ իմ քով պատրաստ գտնուած իբր 3000 օրինակներն ինձ կը վերապահեմ, բայց ներկայ թուականէն սկսեալ նոյն գրքին վերատրդ. ու յաջորդ տպագրութեանց իրաւունքն ու արդիւնքը ազգին կարօտ ուսուցիչներուն սեփականութիւնը կը նկատեմ, յանձնելի՝ Ազգ. Վարչութենէն կարգուած Օգնութեան Մնուակի Հոգաբարձութեան կողմէ։

Ձեր Ամեն. Սրբազնութեան Ս. Աջը համբուրելով՝ եմ Բարձրաշնորհ Տեառնդ խ. ծ. և որդի

Ս. Դ.

Կ. Պոլիս, 18 յունիս /1 յուլիս 1901

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

Անցեալ կիրակի օր Ս. Խաչ եկեղեցւոյն մէջ Ս. Պատրիարք Հօր մատուցած Ս. Պատարագն ու կատարուած հանդիսական պաշտօնը խիստ փառաւոր ու մեծաշուք եղան, մանաւանդ երբ կը միանար ծանօթ քաղցրանուագ դպիրներու ներդաշնակ երգեցողութիւնը որ իսկապէս կը պաշտաձէր ու կ'աւելցնէր օրուան հանդէսին փայլն ու իսկական արժէքը։

Պզտիկ դիտողութիւն մը միայն ներուի ինձ ընել, երգուած «Ընտրեալդ»ին համար. նախ որ ոչ առնական ու կեղծ ձայնով մը կ'երգուէր ան, որով իր հոգեւոյզ ազդեցութիւնը կը կորսնցնէր. ու երբ մարդ այն սրբազան ու խորհրդաւոր բոպէին պէտք էր վերանա՛լ, սաւառնի՛լ դէպի բարձրը, անհունը՝... ոտքերնիս գետնէն իսկ չի կտրեցաւ. երկրորդ, ճիշդ ալ չէր երգուածը։ Շիտակը, ինծի պէս շատ մը ունկնդիրներ դժգոհ մնալէն վերջ, բացորոշ կերպով տեսան դպիրներու սրտանեղիլը՝ իրենց իրաւունքը յափշտակուած տեսնելով։

Լաւ չըլլա՞ր որ մեր ձեռնհասութենէն վեր եղող խնդիրներու չի խառնըվինք և թողունք իրաւունքը անոնց՝ որոց կը սեպհականի, չի մոռնալով նըկատի առնել սա պարզան թէ, անոնց վարձատրութիւնը միայն և միայն իրենց երգածին հոգեպարար ներգործութիւնն է, որուն մէջ կը փնտռեն իրենց մխիթարութիւնը

30 հոկտ. 1901 ՇՈՒՇԱՆԻԿ

Սկիւտար-Սէլամիյէ

ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ

Ա. ՊՈԼԻՍ, Տ. Ա. Հ. — Նոր վերցամսեան արձանագրեցինք։

ԶԻԼԷ, Մ. Ն. — Յիշեալ քահանային ըստ ձեր յանձնարարութեան թերթերը կը ղրկուին։

ԱՏԱԲԱԶԱՐ, Ս. Ս. — Ըստ 2 թուականի ձեր քառթին Տ. Ա. Բ.ի և Մ. Ց. Ե.ի թերթերը դադրեցուցինք։ Մ. Ս.ին և Հ. Զ.ին թերթերը նոյն թուականով կը ղրկուին։

ՈՒՐՖԱ, Ո. Կ. — Թերթերը ըստ առաջնոյն կը շարունակենք։ 19 հոկտ. թուականիդ ստացանք։

ԽԱՐԲԵՐԴ, Հ. Մ. — Բասիմի միւս վէպերուն և ոչ մէկը հրատարակուած է գրքի ձեւով, հետեւաբար անկարելի է գոհացում տալ ձեր փափաքին։

ԷՐԷՃԼԻ. — Ս. Գ., Ա. Ց. Թ. — Բաժանորդագրումը անմիջապէս ղրկեցէք։

ՊՐՈՒՍԱ, Գ. Ս. — Բօսթանէն տասոյս 8ին ղրկուած դրամը արդէն դանձած ենք բաժանորդագրութեան ի հաշիւ։

ՍԻՍ, Ց. Ց. Թէրզեան էֆ. — Ձեր առաջարկած ուսուցիչը նամակ իսկ չի գրեց. եթէ իրեն նամակներուն միայն սպասէինք, ապահովապէս ծաղրելի պիտի դառնայինք։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

ԼՕՆԴՐԱ, 13 Նոյմ. — Պօէրլէրին մատէնլէրի թախրիպ իմմէկէճէլլերինի իլան իմմիթլէրի Բրէթօրիատան պլէտրիլիեօր։

—Իսմիտ Պաշրուանան ալընան խապէրլէրէ կէօրէ, Պօէրլէր՝ ուսմանի թէսլիմ օլմադա գարար վէրմիշլէր տիր։

—Լոնտոնի պուրկան ալընան պիր թէլէկրաֆնամէէ կէօրէ, կիւմրիւքլէր իսարէսինէ տիր պիր վաքտ՝ Ինկիլթէ. նանին կրասթօն լիմանը ճիվարընտա գարաեա սիւշմիւշ վէ թարիֆէսինտէն 23 քիշի պօղուլմուշ տրը։ Տիկէր պիր թէլէկրաֆնամէէ Ֆրանսանին Նանթ լիմանընտան կէլէն տիկէր պիր Ֆրանսըզ վաբորը տախի, Ինկիլիթէրա սահիլինէ հէնտոն ճիվարընտա գարաեա օթուրմուշ վէ 17 քիշի պօղուլմուշ տրը։

—Մանչ սէնիրիմնէ չիտատիլէ հիւքմ սիրէն ֆուրթունատան տօլաեը, Ինկիլիզ վէ Ֆրանսըզլարա ախտ պիր չօգ վաբօրլար պարմըզ վէ 100 քիշինին պօղուլտուղը դանն իտիրմէքտէ տիր։

—Նէչը օլունան պիր ճէվէլէէ կէօրէ. պու սէնէի մալիյէէնին օն այը զարֆընտա Ինկիլիթէրա իսրաճաթընտա 1900 սէնէսինին այնը այլարընա նիսպէթլէ, 12,000,000 Ինկիլիզ լիրասը նօգսան զուհուր իմմիշ տիր։

ՊԷՐԼԻՆ. — Պիւտճէէտէի 175 միլիօն մարգ աչբը գաբաթմագ իւզրէ Ամանիա հիւքիւմէթինին 200 միլիօն մարգըզգ պիր իսթիդրազ ադտ իսէճէի պօրսա տարիէլէրինտէ րիվահէթ օլունուեօր։

ՊԷՂԻԿՐԱՏ. — Տիւեունը ուսումիյէնին էօտէնմէսի իչուն, պազը թէէմինաթ կէօսթէրիւրէք, պիր իսթիդրազ ադտ օլունճաղընա տաիր պիր չահա տէվէրան իմմիշ իսէ աէ, պու հավատիս եալանա չըգարըլմըշ տրը։

ՄԱՏՐԻՏ. — Սրանիա պաշ վէքիլի Մ. Սակասթա՝ վիճուտճա բահանթսզ օլտուգլարընտան, իսթիֆասընը վերէճէք տիր։

ՊԷՂԿՐԱՏ. — Սրպիսթան Յմէպուսան մէճլիսի՝ պիւտճէէտ սէքիզ միլիոն ֆր. թէսարրուֆ իճրասընը իսթիեէճէք տիր։

ԲԱՐԻԶ ՊՕՐՍԱԸ

BOURSE DE PARIS

ՊՈՒ ԿԻՃԷՐԻ

Նոյեմբեր 14, 1901

Ֆրանսզ էսհամը (3% Français)		100 .82
Րէժի	(Tab. Turcs)	296
Գօնսօլիտ.	(R. Turque D.)	23 .87
Շըմէնտրիէր	(Lots Turcs)	100 .75
Պանգ. Օթթ.	(Banque Ott.)	517
Թրանսվալ	(Transvaal)	76 .

ՍԱՐՐԱՖԻՏԷ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. Ուսմ. տիւն ադչ. գաբ.	25—38
» » » էն եիւքսէք	25—39
» » » էն աչաղը	25—34
Բումէլի չըմէնտ. ադչմ գբնտ.	99—75
» » էն եիւքսէք	99—87
» » էն աչաղը	99—25

ՊԱՆԴԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Բէժի ադսիօնը Օս. լիր.	13—
Սիկարէթ Ա.	—87
» Բ.	—45
Թրամվայ	5—65
Ժուխանս	1—40
Օպլիկասիօն Թրամվայ	483—
Ասիւրանս	3—75
Գրէտի ժէներալ	0—10
Սասիէթէ Օթօման Ինկ. լիր.	0—12
Լօրիօտ	52—
Պանգ Նասիօնալ տը Կրէդ	403—
Թրանսվասալ	74—
Բըխթըմ Թահվիլաթը	465
Գրէտի Ֆոնսիէ Էվիբսիէն	263—
Անատօլը չըմ ադսիօնը	9—10

ԱԳԶԷԼԷՐԻՆ ՖԻՑԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղշ. տան	ղշ. բր.
Պէյալ մէճիտիյէ Գարդը	108—04
Մէթալիք	98—20
Ինկիլիզ լիրասը	110—06
Ֆրանսըզ ալթունը	87—28
Բօլ	90—20
Գրէմից ալթունը	51—08
Գարպօն գայմէսի	8—57

ԷՎՐՕԲԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 12 Նոյմբ.

Ինկ. էսհամը Ինկ. լիրասը	91—87
Օսմ. էհսամը աչբլաը	23—65
» գաբանաը	23—62
» » Բ	49—25
« » Գ	25—50
Օսմանլը Պանգասը	10—75
Մըսրը Տուլ. մոթթահրէթ	105—
Պուլկար իսթիդրազը	83—
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վաստ	25—325

ԳԱՄՊԻՕ

Լօնտրա	110—
Բարիզ 3 այ վաստէը	22—82
Ֆիօրէն Մանատ-	——
Վիէննա չէքի (գուբան)	——

Բարիզ 12 Նոյմբ.

Ֆրնս էսհ. 4% Ֆր.	100—72
» » 4½%	101—
Եէնի Օսմ. էհսամը աչբլաը	23—80
» » գաբանաը	23—82
Բումէլի չըմէնտրֆէրի	100—75
Օսմանլը Բէյժիսի էհսամը	298—
» Պանգասը	516—
Դիւիսի Լիօնէ	977—
Իթալիա էհսամը	99—20
Բանիօրիթէ Թիւրք	492—
Օսմանիյէ	450—
Տուան Օթօման	515—
Սբանիօլ	70—12
Թրանսվալ	77—50
Գամպիօ 3 այ վաստ	105—
Գրէտի Ֆոնսիէ Էվիբսիէն	—

Գերլին 13 Նոյմբ.

Բումէլի չըմէնտրֆ. (մարգ)	98—50
Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	22—235

Վիէննա 13 Նոյմբ.

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	239—10
Բումէլի չըմէնտրֆէրի Ֆր.	94—
Օսմանլը Բէյժի ադսիօնը	270—

ԹԷԼԷԿՐԱՖ ՎԷ ԲՕՍԹԱ

ՆԷԶԱՐԷԹԸ ԱԼԻՑԷՍԻՆՏԷՆ

Ի Լոնդրա

Տէրսաատէթ վէ թաչրա բօսթանանէլէրինտէ իսթիսալ օլունաճագ բուլը մէքթուպ զարֆը իլուն, միւսաեէասընա լիւզում կէօրիւնէն պիր միլիօն իքի եիւզ պին ատէտ զարֆի իլէ, էտիրնէ վիլայէթինտէ Լէֆքէ վէ Սիւլիւկէ գարեէէրինտէ թէէսիս օլունաճագ թէլէկրաֆ խաթթընա մուգթազի աէօրթ պին ալթը եիւզ քիլօկրամ աէօրթ միլիմէթրօ սէմիր թէլ վէ ալթը եիւզ տօքսան ատէտ սէմիրի մէրպութ օրթա մօտէլ իզօլասիէօր՝ պու քէրրէ մէվգրի միւնագասաեա վաղ օլունտուպը կիպի, Բումէլի-Հիսարընտա պուլոնան քէօնէկ վէ իսթիսալէն սագրթ գազը թէլլէրի իլէ նէզարէթ անպար վէ ֆապրիգասընտա մէվճուտ աթիգ, խուրսէ. սէմիր վէ պագըր վէ բիրինճ պօրու վէ սարիէ տախի միւզաեէսէսէ օլտուղունտան. կէրէք պալէա.ոէ մուհարբէր մէքթուպ զարֆը իլէ թէլ վէ իզօլասիէօրին իսթասընա, կէրէք իշպուքէօնէկ գազը թէլլէրի վէ պագըր վէ սարիէնին ախշընա թաբիպ օլանլար՝ նիւմունէ վէ չէրաիթինի կէօրմէք վէ ատա զեեատ թուֆեկլաթը լազմէ ալմագ իւզրէ, միւնագասա վէ միւզաեէսէսէ տախիլ օրմագ իչուն, եիւզատ օն հիսասը իլէ թէլէմինաթը նագտիսէ վէ եավաշ Տէրսաատէթ թիճարէթ օտասը իլէ մուգավէլաթ մուհարբիլիեինտէն մուսատտագ քէֆալէթը գավիսէէլէրինի համիլէն ճիւմասատան մասատա, պէտէր կիւն թէլէկրաֆ վէ Բօսթա նէզարէթի մէճլիսը իտարէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

31 Թըշրինը էվվէլ 1317

ՏՕՊՏՕՐ
Մ. ՃԷՎԱՀԻՐՃԻ
ՄԱՍՆԱԳԻՏ
ԿԱՆԱՆՑ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ
ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ
Ռ Ա Ի Շ Ն
ՄԱՆՆԱՍՈՒԱՐՔ
Վ Ի Ր Ա Ս Ա Ր Ա Ն Ց
ՂԱՆԿԱ

Գլ. Լ Ո-ր. Գլխուրէն եարտ էրկու ժամ է Մ-էրէյէ-ը, Աբդաբեան գեղարանը։ Ո-րէն ժամանակ, Նոր- գիշերը, Լանկա էր պոռը։

ՀԱԼԻՍ ՄՕՍԿՕՖ ԼԱՍԹԻԲԼԷՐԻ ԿԵԼՏԻ

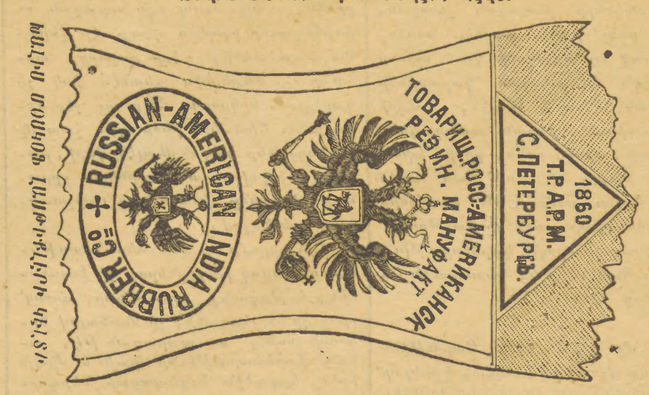

ՀԱԼԻՍ ՄՕՍԿՕՖ ԼԱՍԹԻԲԼԷՐԻ ԿԵԼՏԻ

ԻՒՋ ՔԼՕՇԷԼԻ ՄԱՐԴԱՍԸՆԱ ՏՐԳԴԱԹ ԷՏԻՆԻՋ

Խալիս Մօսկօֆ լասթիք քալօշլարը ալմագ արգուսքնտա պուլունանլար եօգարտագը չու իւչ ատէտ մարգանա տրգդաթ էթսինլէր. էն զիեատէ իւչ քեօշէլի մարդանա քի, իչինէ 1860 թարիխի վէ ալթընտա տէ Ռուսսա եազը իլէ Սէն Բէթէրսպուրկ քէլիմէսէ պուլունանմագ։

Մէմալիքը Շահանէ իչիւն եէկեանէ աճէնթասը՝ Մ. Ժ. Մէրճանօֆ 27—14

ԲԱՐԻՋ ՍԷՐԿԻԻ ՈՒՄՈՒՄԻՍԻ

1900

ՍԱՏԷ, ՄԷՔԻՆ, ՍԷՐԻ, ՀԱՅԹԻՑ
ԱՄԷՐԻԿԱՆՈՆ ԷՆ ՄԷՃՅՈՒՐ ՏԻՔԻՇ ՄԱՔԻՆԱՍԸ

ՆԻՒ-ՀՕՄ

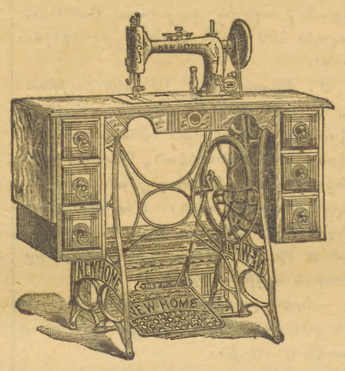

Մէզքիւր Սէրկիի Ումումիսինտէ միւքեափթընը, HORS CONCOUR ռէգապէթսիզ գազանմըշ սըր։

Էն ուփագ թէֆէրրուաթընա գատար էմսալանը թէվլիֆիւգ իտէր։

Թիւրքիա իչիւն եէկեանէ աճէնթասը ԱՄԷՏԻՕ ՍԱԼՎԱԹՕՐ

Մէրքէզի գիրուխթը Սթանպօլտա, Պահճէ Գարբուսքնտա, Համիտիյէ ճատտէսի, Ն° 7 Թրամուէյ խաթթը իզէրինտէ։ ՇԻԻՊԷԼԷՐ Իզմիթտէ, Սիլիվրիտէ, Աֆիօն Գարահիսարտա վէ սաիրէ

ԱՐԻՍ ԵՒ ԸՆԿ

ՇՈԳԵՇԱՐԺ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ
ՀՈՏԵՂԻՆԱՑ ԵՒ ՕՃԱՌԻ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1889ԻՆ
Ի ՊՈՂԻՍ
Թանգարան

ՎԱՃԱՌԱՆԻՆ

Արուեստագիտական վերջին կատարելագործութեամբ և առաջնակարգ մեքենաներով օժտեալ և եւրոպացի վարպետի մը հսկողութեան ներքեւ կ'արտադրէ ամենանուրբ հոտեղէններ ինչպէս նաև թուալէքի հոտաւէտ և լուացքի պարզ օճառներ։

Տեսակի աղնութեան մասին եւրոպական ամենամեծ գործարաններու ապրանաց դէմ մրցելու առաւելութեան կը միացնէ գիներու գերազանց ժամանութիւն։ Փոփաքողներուն քարտէսկը ձրի կը ղրկուի։

Մեծաքանակ գնում ընող ուղղները կրնան դիմել Կ. Պոլսոյ մէջ Օրստապաք և Կ. Իսմիթեանն Որդիք վաճառատուները, իսկ գաւառներու և օտար երկիրներու մէջ դիմել գործակալութեանց որ ի սահրեւ, ուր պիտի գտնեն նմոյշներու ցուցադրութիւն մը՝ պէտք եղած բոլոր տեղեկութիւններով։

ԲԱՐԻԶ.—ՊՊ. Լաքատրէօ Որդի և Ընկ. 28, Ռիւ Շաթօտէն։
ՊՈՍՊՈՌ.— ՊՊ. Ապբոր և Ընկ.
ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ.—Պ. Մ. Գալֆեան.
ԳԱՀԻՐԷ.— Պ. Հ. Ռոզանթալ.
ՌՈՒՍՃՈՒԿ.— Պ. Պ. Կ. Իսմիթեան Որդիք.
ՎԱՐՆԱ.— Պ. Կէոռն Արտիթի.
ՍԵՐԱՍՏԻԱ.— Պ. Պ. Վ. Մ. Մեծատուրեան։
ԻԶՄԻՐ.— Պ. Յակոբ Մոմճեան։
ՌՈՏՈՍԹՕ.— Պ. Յակոբ Բսօլատալ։
ԶՄԻՒՌՆԻԱ.— Պ. Հայրիկ Վառենկ.
ՍԵԼԱՆԻԿ.— Պ. Տէնօ Թէրնանտէղ.
ԻՒԱԿԻՒԻՊ.— Պ. Մ. Բարուանօ.
ՊԷՅՐՈՒԹ.— Պ. Ֆրանքէլ Շիֆֆնէր.
ՍԱՄՍՈՆ.— Պ. Պ. Պետրոսեան Եղբարք։
ՏՐԱՊԻԶՕՆ.— Պ. Արիս Կ. Իսմիճեան. 24—24

ՊԱԼԳԱՆ

ՍՕՖԵԱՏԱ ՄԻԼԼԻ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ՃԻՐՔԷԹԻ
ՍԵՐՄԱՅԷ, ԻՀԹԻՅԱՆ, ԹԷՄԻՆԱԹ ՖՐ. 7500000

1899տա մէրի իւլ իճրա էսմիւր սիկուրթասը պէտէլի ֆրգ. 19,534,276
» » եանկէն » » » 460,267,203
» » » բրիմի » 1,433,965

Էյֆէր էնէրէնէ վէ չօճուգլար իչիւն միւթէտիլ չէրաթի իլէ սիկուրթա ագատ իտէր։

Եանկէնա էրէզը հէր նէվի պինա վէ եչնա իւզէրինէ սիկուրթա ագատ իտէր։

Նէֆէյէ էրէզլերը հէր մալ, էվրաղը նագտիյէ վէ վարօր սիկուրթալարը գատուլ իտէր։

Հիսէպտարանա՝ 1896տա 18½%, 1897տէ 18%, 1898տէ 18%, 1899տա 16% թէմէթթիւ թէվզի իթմիշ տիր։

Շերքէթին Պանքէրէրի (Տէրսաատէթտէ Լէոնտրատա Լէոնտրատա) Գրէտի Լիոնէ, Անկլօ Աւսթրիան Պանգ, Պանգ Նասիոնալ Պիլլիար։

Թաշրալար իչիւն միւտատիտ վէ միւթէպէր քէֆալէթի ատէնթէրը արանքլըյար Թիւրքիա իչիւն ումումի ատէնթէ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Գալաթա Մէրթէպանի սոգագ, Ճէտիտխան

Թիւրքիա իչիւն ումումի միւթէֆթիշ.— Ա. ԿԻՒՐԵՂԵԱՆ

ՌՈՒՍԱԴԸՐՆ

ԲԱՐԼԱՄԷՆԹՕՆԷՆ ԳԱՐԱԲԸ ՄԱԽՍՈՒԹՍՇԱԼ ԹՕՐՈՆԹՕ ՎԷ ԼՕՆՏՐԱՏԱ
1851ՏԷ ԹԷՆԷՍԻՍ ՕԼՈՒՆՄԸՇ
ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ԻՆԿԻԼԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Թաղմին օրէնան զիյանդարքին մէճմուի	Ֆրկ. լիրա	6,000,000
Մէկճուտ աղէկ վէ հասբլաթը սէնէվիյէ	» »	1,250,000
Քեամիլէն թէէսիյէ օրէնմուշ սէրմայէ	» »	410,000

Թուրքիա շիպէսինին միւտիրի՝ ումումիսի. ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Իսթանպոլ, Պահճէ Գարու, Անանիատի Խան, Ն° 20, 21, 22։

Թաշրալարտա իշկիզար վէ միւթէպէր աճէնթէլէր արանքլմագտա տրը
ԻՄԵՐ.— Շէֆրիմիսին էն մասրուֆ Ֆրանսզ վէ Աման գումանիալարը սէրմայէսի հասբլաթընա նիսպէթլէն 100% օրտուղը հալտէ Ուէսթբրընքի 125% տիր։ Իշթէ պու հագիգաթ Ուէսթբրընքը բագիպէրինէ թէֆէվվիւգ իթմիրմէյէ էն պէօյիւք թէէմինաթ տրը։

ՏՕՔԹՕՐ ԳՕՍԹԱՔԻ ՔԻԼԱՅՏԻԹԻ

Բարիստէ իքմալը թահսիլ էթմիշ վէ Եվրոպանընն էն մէշհուր խասթախանէլէրինտէ ամէլիյէաթ կէօրէրէք, ան եէտի սէնէ տախի իճրաի թրպապէթլէ քէսպը վուգուճի էյլէմիշ տիր։

Թապիպը մումայիլէյհ կէօսիս վէ միտէ իլէթլէրինի եանի նէզլէի սատրիյէսի, նէֆէս տարլըղընը, ագ ճիրէր ուֆունէթլէրինի խուսուսիյլէ վէրէմ խասթէլիսինի, իսթիսարլարտա միւզմին էօքսիսիւք վէ տամարլարըն թէսալլուպ իթմէսինի, էմրազը գալպիյէէի, հազմըզլըղը, ինգլայազը, միւզմին իսալը, միտէ ալրբսընը, միտէ կէնիշլէնմէսինի, գանը պասուրը, գարբնտա սու տօլմասընը, գարաճիեր խասթալըգլարընը, իտարտա չէքէր վէ եումուրթա ազը պուլունմասընը, էմրազը միքրօպիյէէի վէ գան խասթալըգլարընը վէ հէր ճինս չօճուգ խասթալըգլարընը՝ թէրագգրյեաթը ֆէնոմենէ մուճիպինճէ էն սօն ուսուլը թրպպի վէճհլէ թէտավի էյլէր։

Թապիպը մումայիլէյհ՝ տէօրթ սէնէ պիր միւտատէթ զարֆընտա վասի պիր ֆրէնկի խասթախանէսի սէր թրպապէթինտէ պուլունարագ, պու էսնասի խուսուսի թէտավի էյլէտիի խասթալարտան մասատա, ֆրէնկիեէ վէ պէլսոզուգլուղունա միւպթէլա օլմուշ տէօրթ պին գատար էշխասը թէտավի էյլէսիի ճիհէթլէ, պու իլէթլէրին թէտավիսի խուսուսընտա ֆէվգէլատէ մէհարէթ քէսպ էյլէմիշ օլտուղունտան, էրքէք վէ գատընլարտա եէնի վէ էսկի ֆրէնկիեի վէ պէլսոզուգլուղունա վէ անէլէրտան հասբլ օլան սէս գըսբէզը-ղընը վէ եարալարը վէ տէրի ուֆունէթլէրինի վէ իտարտ տարլըղընը վէ իսթիհսապը մէսանէյի վէ վէզիֆէր թէնասիւլիյէ իճրասընտա նօգսանիյէթի սուրէթը միւքէմմէլէտէ վէ թէֆարիպը միւթէատիտէսինի թէրագգրյեաթը ֆէնոմենէ իլէ պիրլէշտիրէրէք աղ զէման զարֆընտա թէտավի էյլէր։

Տէր Ալիյէէտ հէր հանկը թապիպ իլէ իսթէնիլուբտա գօնսիլթօ օլունապիլիրի կիպի, Եվրոպանընն էն մէշհուր աֆրպպատը իլէ տախի պիլ մուխտարէթ գօնսիլթօ իճրա օլունուր։

Վիլայաթը Շահանէէն թահրիրէն միւրաճաաթ իտէնէք զէվզէրն՝ օրատագի թապիպին պիր բաբրունը եախուտ մուֆասսալ պիր թարիֆնամէ կէօնտէրմէլէրի էլզէմ տիր։

Բաղարտան մատատա, հէր կիւն սաաթ սէօրտէ գատար, Գումգապուտա Զիֆիթ կէվինէր ճատտէսինտէ 13 նիւմէրօլու խանէտէ, սաաթ պէշտէն սէօրտէ գատար Սիրքէճիտէ Պաղա Ալի ճատտէսինտէ Թիւրքիյէ էշզախանէսինտէ։ Սաաթ տօգուզտան օն պիրէ գատար Սուլթան Պաեազիտտէ, Օգճիլար պաշընտա Սինէմանն էֆ Նէն Պաեազիտ էշզախանէսինտէ խասթէկեանը գապալ էյլէր։ Ֆագիր օլանլար սալ։ կինշերի մէճմանէն մուահէնէ օլունուրը Կէտիք Բաշա եօգուշունտա Լիզօր Մէրթիտի էֆ Նէն էշզախանէսինտէն հէր հանկի սաաթ իսթէնիլիրէք, թապիպը մումայիլէյհ ճէլպ օլունապիլէճէքտիր։

ՅԱԿՈԲ ՏԻԼԻՄԷԹԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ

Կ. Պոլիս Մահմուտ Փաշայի էլ-ԷԼ Ռ-ր 271

Վաճառատունս մէջ կը ծախուին հարսնիքի համար ամէն տեսակ չաքարեղէններ և ըմպելիներ, ինչպէս նաև երեկոյթներու և անուան տօնախմբութեան օրերու համար տեսակ տեսակ չաքարներ և ըմպելիներ։

Անուշեղէններու յատուկ գործարան մը ալ ունենալով վաճառատունս, յանձնարարուած անուշները և զանազան չաքարեղէնները մեծ ուշադրութեամբ կը պատրաստուին, վաճառատունս մէջ կը գտնուի նաև ֆէնտան և ուրիշ տեսակ չաքարներու ճոխ մթերք մը։ Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք փութով կը կատարուին։ Գիները շատ աժան են։ 95—106

Տէր և Տնօրէն
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱԲՍԷՐԵԱՆ

ՍՈՓԻ ՍԱՂԻ ՍԱՂԻ

ՎԻԹԱԼ ՀԱՊԼԱՐԸ

Սիրիր զաբիլրընա, գանսըլըգա վէ միտէ բանթսըլըգընա միպէլա օլանլար՝ էկէր չիֆա պուլմագ իսթէրլէր իսէ, պիլ ումում հէրիմէրին թասաֆգ վէ թանին իսթիքլէրի մէշհուր Վիթալ հապլարընան գուլլանմալըբրլար։

Զիրա սիրիր զաբիֆլրընը, գանսըլրգ վէ միտէ բանթսըլըգլարը էօյլէ միտիրլ խասթալըգլար սըր քի, վագթընտա թէտավիսինէ զարէթ օլունմագ իսէ, պիր կիւն վիճեալարընն քեամիլէն մանվ օլաճաղընա վէ նա թէտավիսի զարը գապլի միւչիպէնէ ուզրաեաճաղընա էմին օլսունլար։

Շէէրիմիզ պիրինճի սընրթի էշգանճլարընտան Անթուան Գարլանեան էֆէնտինին իսթիրաքէրսի օլուպ, մէճլիսը թրպպիյէէի Շահանէնին բուխսաթը բէսմիլէէինէ մագհար օլան մէշհուր Վիթալ հապլարընը գուլլանմալը՝ ագ միւտատէթ զարֆընտա հոգարտա զիբբ օլունան խասթալըգլարտան գուրբուլաճաղլարը կիպի, կէնճիլբ սէպպի իլէ վիճուալարընը իտարագ իսէնէր, սըրտաա վէ ալէյհումում քէմիք խասթալըգլարընա տիւար օլանլարա վէ էլ տիրիլմէսի վէ ևիրքէք չարբմասընա զանէթ նաֆի օլուպ, հէլէ չօճուգլարընն պոյ սմմասը զէմանընտա էվլատլարընը սէվէն հէր քէսէր վէ վարիսէնին հանամի վէրիճի մէշհուր Վիթալ հապլարընտան քէնտի ճիհէրրաբէլէրինէ վէրմէկէրի՝ էն պիրինճի վարիֆէլէրի տիր։ Սիւտ վէրէն գատրնլար գուլլանարգլարընտա հէվ սիւտլերի չօղալը. վէ հէմանէ չօճուգլարը ֆէվգէլատէ գուվվէթ պուլուր։

Ռումանի ալէյհը իսթանպօլտա ճիդալ օղլունտա 33 Նուամէրօլու Անթուան Գարլանեանին Սաբր էշզախանէսի տիր։

Սիրքէճիտէ Թիւրքիյէ, Պաղչէ գարուսունտա Բիւշիքտաշ, Միսքէճան վէ Պէյիր Քէմալ պէյ էշզախանէլէրի իլէ մէշհուր էշզախանէլէր վէ տէօրլարտա պուլունուր։

Գուիթուսը 12 գրուշ տրր։

ՏՕՊՏՕՐ Ց. ՇԻՐԻՆԵԱՆ
ՆԵՐՔԻՆ ՇԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ
Գուզկարու Մօրա-Թաղի Թիւ 15
Մայր Եկեղեցոյ առկիւն
ՍԱՆՔ ԿԵԱՆ ԷՖ.Ի ԴԵՂԱՐԱՆՆ ԱԼ ԿԳՏՆՈՒԻ

)(35)(

ԹԵՐԹՕՆ «ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԷՖԷՔԵԱՐ»Ի

ՔԱՍԻՄ

ԺԱՌԱՆԳՈՐԴԸ

ԱԶԳՈ ՅՈՎՄԱՆԵԱՆ ՆԵՆՆԳԷ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

Ը.

Բերուշ հանըմ թէեւ խելք չէր կրնար հասցնել աղջկանը՝ Օննիկի չուռլրած մեծարանքներուն, սակայն նպաստաւոր հեռեւանք մը մակաբերելով անոնցէ, ինքն ալ իր կարգին հէրամեծարի հանգանէք առաւ և մայր ու աղջիկ հանդիսաւոր ձեւերով վեր հրամցուցին թշուառակները որ քիթին տակէն կը խնդար միամիտներուայ։ Իրարանցումին վրայ։ Սովորական բարեւները, «ինչպէ՞ս էք, աղջի՛կ էք»ի պայմանագրական փոխանակութիւնները դեռ չի լրացած, դուռը զարնուեցաւ և Ցիօռայի հրանդողվ վար իջաւ Բերուշ հանըմ։

Ինանակիրներու անակնկալ մուտքը դանէն ներս, չուարեցուց խեղճ կինը, որ չարունակ կը պնդէր նպարավաճառին, մսավաճառին և մրգածախին աչակերտներուն թէ, սխալ հասցէի եկած են և թէ իրենք առանկ գնում մը չէին բրած։

Ցիօռա որ առաջին մնացած էր Օննիկի հետ, քանի մը թեթեւ խօսքեր փոխանակելէ և քիչ մը կատակարանելէ ետք մօրը քով վազեց ու անոր բանավէճը տեսնելով բեռնակիրներու հետ,

—Մերն է մայրիկ, մերն է, ըսաւ, Օննիկ էֆէնտին տուաւ։

—Օննիկ էֆէնտին, կրկնեց տանտիրուհին, զարմացական չնչտով, քա՛ Օննիկ էֆ-ին ինչո՞ւ մեզի համար բան առնէ։

—Մ՞ի, հիմա ասոնց քով խօսք պիտի հասկցնեմ քեզի, սրտանք ճամբենք, ետքը կ'ըսեմ։

Եւ երկուքը մէկէն մեծ փութաջանութեամբ սեղանատիրոջին նպարներն ու բեռնակիրները ճամբեցին։ Տանտիրուհին ծայր աստիճան ուրախ՝ այսչափ ուտելիքէն ստիպելուն վրայ որ առնուազն երկու շաբաթ կրնար բաւել իրենց՝ անոնց իւրաքանչիւրը կը համարեալ, տարբեր տարբեր հիացումներ չըռայլելով. երբ պարպունեան ձուկը բացաւ, չէ կրցաւ սքանչացման բացականչութիւն մը զսպել.

—Աչքդ խաղա տղայ, ասոր օխան 30 գրուշի չեն տար հիմա։

—Ի՞նչ կարծեցիր հապա, ա՜ն մարդ ալ մեղի պէտ գիտցար, էֆէնտին ջուրի պէս սատակ կը չահի.

—Բա՛ աղէկ ամմա, ինչո՞ւ մեզի համար ասչափ սատակէ կլլայ,

—Ինքը պիտի ըսէ հիմայ ձեզի։

—Զէ նէ մի մեզի վարնոց մարդու տեղ դնէ կոր, չէ՝ մենք ունեւոր չենք, իրաւ ցամաք հաց կուտենք ամմա, պատիւնիս կ'ապրինք։

—Կենդ խօսքեր մըներ, հիմա էֆէնտին կը լսէ...։

—Բա՛ ան չէ՛, ան չէ՛, ի՞նչ է հապա, չըսե՞ր բան մը գիտես նէ, որ ես ալ հանգստանամ։

Ցիօռա խպնոտ լուռթիւն պահեց, մայրը անոր այս դիրքին հանդէպ ճառագայթելով,

—Լեզուիդ տակը բան մը կայ, ինչո՞ւ չես ըսեր, աղջի՛կ, անուշեց, ղղուշանալով նշանուելի բառն արտասանելէ, աղջիկը չարթնցնելու համար։

—Ի՞նչ ըսեմ, այսչափ օր է մէկու մը հետ առնն գալս տեսա՞ր. հարկաւ պատճառ մը կայ որ...։

—Խոսք մը, բան մը բացած է, ըսէ՛, մի պահեր։

—Հա՛. բացած է, այսօր ինչ պիտի ըլլայ նէ հասկնամ կ'ըսէ կոր. հա՛, հա՛, չէ՛, չէ՛, եռքի խօսքը պիտ ուզէ ձենէ։

—Ա՛ւ, արիւզդ կշտանամ գաւակս, գոչեց տանտիրուհին սրտագեղ ուրախութեամբ Ցիօռան գղուելով, ասանկ բան կայ տէ ինչո՛ւ կը պահես. փառք քեզ Աստուած, փառք քեզ. երեսի ջուրովը աղջիկ մեծցուցի խըսմէթը ղրկեցիր։ Է՛, էֆէնտին ինչ գործ կ'ընէ։

—Փաստաբան է. շնորհքով ստակ կը շահի. դրպանը ոսկի լեցուկ է. ամուսնով փարայ կուտէ. տարի մ'է եռիս էր. ես կը կարծէի որ ինծի հետ էլլէնճէի պիտի ելլայ, այսօր եռքի խօսքը ըսաւ։

—Ա՛ւ, Սուրբ Աստուածամայր սրտին մուրազը տայ, Աստուծու աչքը վրանիդ ըլլայ տէ, Աստուած չարաչքերէ պահէ որ էրիկ կնիկ մէկ բարձի վրայ ծերանաք։ Կէնէ փառք կուտամ Աստուծու որ ես էրէյայ նէ, պարէ զաւակիս աղուոր ապրուիլը պիտի տեսնամ։ Նա՛ն, հիմակ ո՛ւր է նէ կուգայ հարդ. կուղը տեսնայ երեսը, մինչև որ խապար հասկնենք նէ, բանը քանէն կ'անցնի։

—Հոգդ մ'ըներ դուն մայրիկ։ փեսան կը գիտնայ կոր անոր ինչ ըլլալը, Թումիկ աղան ինծի ձգեցէք, կ'ըսէ կոր։

—Գեանին տակը անցնի Թումիկ աղան, ինչ կրող է որ, վախնամ մեղի ըրածը վաղը փեսին ալ ընելու կ'ելլայ, անանկ քիպար մարդը կը համբերէ։ Զէ միտքս դրած եմ, թէ որ աս անգամ ալ խելքը գլուխը չի գայ նէ, ես փեսիս հետ կ'ելլամ, ինքզինքս ճէնէնէմը կ'ուզէ Թող երթայ։

—Մայրիկ քիչ մը վեր ելլայիր, էֆէնտին մինակ մնաց, չէ նէ ես երթամ։

—Բա խե՞նթ ես ուր պիտ երթաս, հիմա գալիք ատեններն է նէ. քեզի աղուն հետ տեսնայ նէ եռքը ընտո՞ր խապար հասկցնելու է։

Տանտիրուհին հազիւ խօսքն աւարտած՝ դուռը զարնուեցաւ և անմիջապէս վերջ ներս մտաւ միջահասակ, թիկնեղ, խոժոռադէմ մարդ մը որ Թումիկ աղան էր։

—Ինչ հոս կեցեր պօշպօղաթիւն կ'ընէք, ըսաւ յանդիմանական սաստով մը, գործ չունի՞ք վերը։

Բերուշ հանըմ թէեւ ուրիշ պարագայի մէջ չափը կուտար էրկանը, սակայն հիմա վախնալով որ գայթակղութիւն մը չի յարուցանէ Թումիկ աղան ու փեսան չի խրտչեցնէ, արուեստակեալ ժպիտով մը,

—Ատուծոյ բարեւը օլսուն չես ի տար, ըսաւ։

—Կ'արժէ՞ք, գոչեց Թումիկ աղա դաժանութեամբ։

—Բա Թումիկ աղա քիչի մը «էֆէնտի» եկուր տէ, ըսելիք ունիմ քեզի.

—Ինչ պիտ ըսես, ես քեզի պէս կէվզէնէրուն արբարը մտիկ ընելիք վախիթ չունիմ. դո՛ւն ինչ կայներ ես քա, Ցիօռ ես, ինչ խառնաթի ես. սա չանդան չառնի՞ս ձեռքս։

Ցիօռա հայրն անուշելու վարպետութեամբ, ձեռքն համբուրեց ու պայուսակը առնելով մուճակները առջին դրաւ։

—Բա Թումիկ աղա, յարեց ամուսինը ժպտելով. չե՞ս հարցներ քի ո՞վ կայ վերը, ամմա օղի մը չի տուած պիտ չըսեմ։

Օղիին ձայնը մեղմացուց բարկութիւնը Թումիկ աղային որ քայլ առ քայլ վեր ելլալով,

—Շունչանորդի կնիկ բան մը ունիս, ըսաւ, ասանկ օղի, մօղի, պատիհավ չես իտար դուն։

(Շարունակէն)